

mans

Crna Gora
Skupština Crne Gore

Mreža za afirmaciju nevladinog sektora - MANS

Dalmatinska 188, 81000 Podgorica, Crna Gora
Tel: +382.20.266.326; 266.327; +382.69.446.094; Fax: +382.20.266.328
mans@t-com.me, www.mans.co.me

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	9. IV 2015. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-41/15-14
VEZA:	
EPA:	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

- nvo - M A N S -

Broj: 15/76814
Podgorica, 10/04/2015

Predmet: Zahtjev za dostavljanje informacije

Poštovani,

Molimo Vas da nam na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama dostavite KOPIJU:

- * Svih predstavki koje su Odboru za antikorupciju Skupštine Crne Gore dostavljeni od njegovog osnivanja do danas.

Molimo Vas da rješenje donešeno po ovom zahtjevu i tražene informacije dostavite na adresu Dalmatinska ulica broj 188, 81000 Podgorica.

Ukoliko tražene informacije posjedujete u elektronskoj formi molimo Vas da ih prosljedite na e-mail adresu mans@t-com.me.

Podnosilac zahtjeva:

Janković Vuk, koordinator pravnog programa

Janković Vuk

Skupština Crne Gore
Generalni sekretar

Broj: 00-41/15-14/3
Podgorica, 24. april 2015. godine

Skupština Crne Gore, na osnovu člana 30 stav 1 Zakona o slobodnom pristupu informacijama („Sl. list Crne Gore“, br. 44/12), postupajući po zahtjevu za pristup informacijama Mreže za afirmaciju nevladinog sektora - MANS iz Podgorice, Dalmatinska ulica br. 188, br. 15/76814 od 9. aprila 2015. godine, radi pristupa informacijama, donosi

RJEŠENJE

Djelimično se usvaja zahtjev za pristup informacijama Mreže za afirmaciju nevladinog sektora - MANS iz Podgorice, br. 15/76814 od 9. aprila 2015. godine, pa joj se dozvoljava pristup kopijama predstavki, br. 00-63-13/13-28 od 24. oktobra 2013. godine i br. 00-63-13/14-8 od 14. maja 2014. godine, koje je Odboru za antikorupciju Skupštine Crne Gore dostavila Mreža za afirmaciju nevladinog sektora - MANS, od njegovog osnivanja do 9. aprila 2015. godine.

Ograničava se Mreži za afirmaciju nevladinog sektora - MANS pristup informacijama sadržanim u kopijama predstavki koordinacionog odbora bivših radnika preduzeća „Radoje Dakić“ iz Podgorice, br. 00-63-13/14-31 od 9. maja 2014. godine, Centra za razvoj Durmitora, br. 00-63-13/14-20 od 23. jula 2014. godine i Nvo Stečajci u Crnoj Gori - STEČAJCI, br. 00-63-13/14-25 od 3. oktobra 2014. godine, koje su Odboru za antikorupciju Skupštine Crne Gore dostavljene od njegovog osnivanja do 9. aprila 2015. godine, u dijelu koji se tiče brojeva mobilnih telefona podnosilaca predstavki, kao i informacijama sadržanim u kopiji predstavke Nvo Stečajci u Crnoj Gori - STEČAJCI, br. 00-63-13/14-25 od 3. oktobra 2014. godine, u dijelu koji se tiče e-mail adrese podnosioca predstavke, u skladu sa članom 14 stav 1 tačka 1 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, na način što se ti podaci brišu.

Odbija se zahtjev za pristup informacijama u dijelu koji se odnosi na kopije predstavki čiji su predmeti događaji povodom kojih se vode sudski postupci, i to: br. 00-63-13/13-4 od 26. februara 2013. godine, br. 00-63-13/13-15 od 11. aprila 2013. godine, br. 00-63-13/13-26 od 16. oktobra 2013. godine, i br. 00-63-13/13-38 od 13. decembra 2013. godine, br. 00-63-13/13-41 od 23. decembra 2013. godine, br. 00-63-13/14-19 od 22. jula 2014. godine i br. 00-63-13/14-22 od 25.

septembra 2014. godine, koje su Odboru za antikorupciju Skupštine Crne Gore dostavljene od njegovog osnivanja do 9. aprila 2015. godine, u skladu sa članom 14 stav 1 tač. 3 i 4 Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Pristup informacijama iz stava 1 dispozitiva ovog rješenja ostvariće se dostavom kopija informacija, neposredno, na adresu podnosioca zahtjeva.

Pristup informacijama iz stava 2 dispozitiva ovog rješenja ostvariće se dostavom kopija informacija, sa napomenama o izvršenom brisanju, neposredno, na adresu podnosioca zahtjeva.

Žalba protiv ovog rješenja ne odlaže njegovo izvršenje.

O b r a z l o ž e n j e

Mreža za afirmaciju nevladinog sektora - MANS iz Podgorice podnijela je Skupštini Crne Gore zahtjev za pristup informacijama, br. 15/76814 od 9. aprila 2015. godine, kojim je tražila da joj se omogući pristup kopiji svih predstavki koje su Odboru za antikorupciju Skupštine Crne Gore dostavljeni od njegovog osnivanja do dana podnošenja zahtjeva, odnosno 9. aprila 2015. godine.

U postupku po zahtjevu za pristup informacijama, Skupština Crne Gore je utvrdila da posjeduje tražene informacije, opisane u dispozitivu rješenja.

Utvrđeno je da se u dijelu informacija, opisanom u stavu 1 dispozitiva rješenja, ne nalaze podaci čijim bi se objelodanjivanjem ugrozio neki od interesa iz člana 14 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, pa nalazi da zahtjev u ovom dijelu treba usvojiti kao osnovan, u skladu sa članom 13 Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Skupština Crne Gore je utvrdila da dio traženih informacija, opisanih u stavu 2 dispozitiva rješenja, sadrži i brojeve mobilnih telefona i e-mail adresu podnosilaca predstavki, radi čije zaštite je, članom 14 stav 1 tačka 1 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, propisana mogućnost ograničenja pristupa informacijama. Skupština Crne Gore nalazi da je ovim informacijama potrebno ograničiti pristup do isteka roka iz člana 15 stav 1 Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Pristup navedenom dijelu informacija ograničava se brisanjem, na način da se ne ošteti izvornik informacija, kako je to i propisano članom 24 stav 2 Zakona o slobodnom pristupu informacijama. S tim u skladu, na poledinama kopija predstavki, unijete su napomene o izvršenom brisanju sa obavještenjem o obimu izvršenog brisanja, potpisane od strane saradnice za slobodan pristup informacijama u Službi Skupštine Crne Gore.

Skupština Crne Gore je utvrdila da dio traženih informacija, opisan u stavu 3 dispozitiva rješenja, sadrži i imena i prezimena, adrese stanovanja, brojeve mobilnih telefona i druge lične podatke podnosilaca predstavki, radi čije zaštite je, članom 14 stav 1 tačka 1 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, propisana mogućnost ograničenja pristupa informacijama. Skupština Crne Gore nalazi da je ovim informacijama potrebno ograničiti pristup do isteka roka iz člana 15 stav 1 Zakona o slobodnom pristupu informacijama. Pored toga, utvrđeno je i da se

vode sudski postupci povodom događaja koji su predmeti navedenog dijela informacija, radi čije zaštite je, članom 14 stav 1 tač. 3 i 4 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, propisana mogućnost ograničenja pristupa informacijama. Pri ovakvom stanju stvari, Skupština Crne Gore je, u skladu sa članom 16 stav 1 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, izvršila test štetnosti objelodanjivanja ovih informacija i utvrdila da postoji mogućnost da bi njihovo objelodanjivanje izazvalo štetne posljedice po sprovođenje istrage i gonjenje izvršilaca krivičnih djela, odnosno vršenje službene dužnosti, koji su od većeg značaja od interesa javnosti da zna ove informacije. Naime, Skupština Crne Gore je u saznanju da u sudskim postupcima pokrenutim povodom događaja koji su predmeti predstavki, opisanih u stavu 3 dispozitiva rješenja, nijesu donijete pravosnažne sudske odluke. Objelodanjivanje podataka, odnosno informacija o događajima povodom kojih se vode sudski postupci licima koja nemaju svojstvo stranke, njenog zastupnika, odnosno svojstvo lica koje ima opravdani interes, bi moglo negativno uticati na njihov tok i ishod.

Skupština Crne Gore nalazi da je ovim informacijama potrebno ograničiti pristup do isteka rokova iz člana 15 st. 3 i 4 Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Žalba na rješenje ne odlaže izvršenje, shodno članu 36 Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Na osnovu izloženog, odlučeno je kao u dispozitivu rješenja.

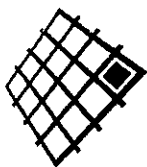
PRAVNA POUKA: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama u roku od 15 dana od prijema rješenja, neposredno ili preko Skupštine Crne Gore. Žalba se podnosi u dva primjerka, sa dokazom o uplati 5,00 eura administrativne takse na žiro račun br. 907-83001-19, shodno tarifnom broju 2 Zakona o administrativnim taksama („Sl. list RCG“, br. 55/03, 46/04, 81/05 i 02/06, i „Sl. list Crne Gore“, br. 22/08, 77/08, 03/09, 40/10, 73/10, 20/11, 26/11 i 56/13).

Dostavljeno:

*Podnosiocu zahtjeva za pristup informacijama

*u spise predmeta

Скупштина Црне Горе
ПОДГОРИЦА
Simša Stanković

mans

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	24. X 2013. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-03-13/13-28
VEZA:	
EPA:	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Mreža za afirmaciju nevladinog sektora **MANS**
Dalmatinska 188, 81000 Podgorica, Crna Gora
Tel/fax: +382.20.266.326; 266.327; +382.69.446.094
mans@t-com.me, www.mans.co.me

SKUPŠTINA CRNE GORE
ODBOR ZA ANTIKORUPCIJU
N/R Predraga Bulatovića, predsjednika
N/R Mevludina Nuhodžića, člana
N/R Milutina Simovića, člana
N/R Branka Čavora, člana
N/R Milorada Vuletića, člana
N/R Obrada Stanišića, člana
N/R Zorana Vukčevića, člana
N/R Mića Orlandića, člana
N/R Andrije Mandića, člana
N/R Koče Pavlovića, člana
N/R Milorada Bakića, člana
N/R Fatmira Gjeke, člana
N/R Mladena Bojanića, člana

N.V.O. "MANS"

Broj 18381/10

Podgorica, 24. 10. 2013. god.

Podgorica, 24. oktobar 2013. godine

Poštovani poslanici,

Obraćamo Vam se ovim putem zbog problema koji je nastao kao rezultat uklanjanja matičnih brojeva sa internet verzija registara Centralnog registra privrednih subjekata i Katastra, čime su nevladine organizacije i mediji u velikoj mjeri onemogućeni da istražuju slučajeve korupcije i organizovanog kriminala, i podnosimo

PREDSTAVKU KOJOM SE INICIRA ODRŽAVANJE KONSULTATIVNOG SASLUŠANJA MINISTRA FINANSIJA RADOJA ŽUGIĆA, DIREKTORA PORESKE UPRAVE MILANA LAKIĆEVIĆA, DIREKTORA UPRAVE ZA NEKRETNOSTI DRAGANA KOVAČEVIĆA I PRESJEDNIKA I ČLANOVA SAVJETA AGENCIJE ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA I SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA ŠEFKA CRNOVRŠANINA, ALEKSE IVANOVIĆA I RADENKA LACMANOVIĆA I DONOŠENJE KONKRETNIH ZAKLJUČAKA KAKO BI SE RIJEŠIO NOVONASTALI PROBLEM

Molimo Vas da na prvoj sledećoj sjednici Odbora za antikorupciju uvrstite raspravu o ovoj predstavi na dnevni red i odlučite o prihvatanju predloga koji su u njoj iznijeti.

OBRAZLOŽENJE

Članom 48a Poslovnika Skupštine Crne Gore propisano je da:

"Odbor za antikorupciju nadgleda i analizira rad državnih organa, institucija, organizacija i tijela u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala; razmatra pitanja i probleme u sprovođenju zakona koji se odnose na borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala i predlaže njihove izmjene; predlaže dodatne mjere za unapređenje strategija, akcionih planova i drugih

dokumenata koji se odnose na borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala; razmatra predstave i upućuje ih nadležnim organima u skladu sa alinejom 1 ovoga člana."

Naime, od avgusta 2013. godine prilikom pretraživanja internet baza podataka Centralnog registra privrednih subjekata Poreske uprave i Uprave za nekretnine, pored imena lica koja su vlasnici privrednih društava i nepokretnosti ne pojavljuje se više i njihov matični broj, koji je bio jedini podatak na osnovu kojeg je bilo moguće precizno identifikovati lica. Na ovaj način, onemogućena je tačna identifikacija lica koja su vlasnici preduzeća i nekretnina, što izaziva brojne probleme, jer se sada prilikom pretrage pokazuju samo ime i prezime lica koja su vlasnici privrednih društava ili nekretnina.

Iako je MANS još 6. septembra 2013. godine uputio inicijative Poreskoj i Upravi za nekretnine sa zahtjevom da vrate matične brojeve u internet registre, one to nisu učinile, jer su prema njihovim navodima, tu odluku donijele u skladu sa zapisnicima o izvršenoj inspekcijskoj kontroli Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama. Ovakvo postupanje Poreske i Uprave za nekretnine protivno je zakonskim rješenjima kojima se definiše rad ovih organa.

Naime, trenutno kada civilni sektor i mediji istražuju slučajeve korupcije, oni više sa sigurnošću ne mogu da utvrde povezanost lica preko vlasničkih struktura kroz kompanije i nekretnine, posebno imajući u vidu da je Crne Gora mala zemlja, u kojoj su imena i prezimena često veoma slična, i gdje postoje na desetine, čak i stotine ljudi koji imaju identično ime i prezime.

Na ovaj način drastično su smanjene mogućnosti za istraživanje korupcije i organizovanog kriminala od strane subjekata koji to trenutno najviše čine - civilni sektor i mediji. Sve ovo dešava se u trenutku kada su borba protiv korupcije i organizovanog kriminala ključni prioritet Crne Gore u procesu EU integracija i u trenutku kada institucije sistema koje bi ovim trebalo da se bave, primarno tužilaštvo i policija, imaju više nego pasivnu, posmatračku ulogu.

Nemogućnost tačne identifikacije lica koja su vlasnici privrednih društava i nekretnina pravi ozbiljne probleme i u privatnom sektoru. Naime, više ni jedno pravno i/ili fizičko lice ne može sa sigurnošću da utvrdi identitet fizičkog lica sa kojim stupa u komercijalni odnos (kroz saradnju sa kompanijom koje to fizičko lice posjeduje, kupoprodaju nekretnina i sl.) i mogućnost prevare je značajno povećana, što vodi do povećanja nesigurnosti u kompletnom komercijalnom sektoru, i podriivanju poslovnog ambijenta koji je do sada stvoren.

Kako bi se greška koju su učinile Poreska i Uprava za nekretnine ispravila, MANS se ovim institucijama obratio sa zahtjevom da se matični brojevi vrate u online registre kojima ove institucije upravljaju, ali tu nije bilo pomaka. Prema navodima Poreske uprave i Uprave za nekretnine, odluka da se matični brojevi uklone sa internet verzija registara donijeta je po nalogu Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, i zbog toga ni Poreska a ni Uprava za nekretnine ne planiraju da vrate matične brojeve u internet registre. Štaviše, i Poreska a i Uprava za nekretnine kao ključni "argument" za pravdanje ovog poteza navode zaštitu podataka o ličnosti i crnogorske i međunarodne standarde u ovoj oblasti.

Ipak, ove institucije cijelo vrijeme namerno bježe od činjenice da je ovakvo njihovo postupanje potpuno suprotno obavezujućoj praksi Evropskog suda za ljudska prava, kao i standardima koji su uspostavljeni u zemljama Evropske unije, i drugim najrazvijenijim zemljama svijeta.

Imajući u vidu praksu Evropskog suda kada je riječ o zaštiti privatnosti, ne može se govoriti o nedozvoljenom miješanju u privatni život objavljivanjem podataka lica koja te podatke dostavljaju javnom registru. Naprotiv, interes pojedinaca čiji se podaci nalaze u CRPS-u i Katastru su da njihovo objavljivanje omogući pouzdanost u uspostavljanje profesionalnih odnosa sa drugima. Neophodno je u ovim slučajevima omogućiti objavljivanje podataka u onoj mjeri koja će omogućiti pouzdanost sa

jedne strane, a koja sa druge strane neće predstavljati neproporcionalno zadiranje u lična prava. Pored toga, objavljivanje matičnih brojeva nije protivno evropskoj praksi, što pokazuje svakako i primjer poslednje članice Evropske unije, Hrvatske, čiji javni registri sadrže sve podatke, uključujući i matične brojeve građana, koji su dostupni na internet portalima registara. Slična praksa prisutna je i u mnogim drugim članicama Evropske unije, pa čak i u nekim off-shore registrima kompanija.

Takođe, prema stavovima Evropskog suda za ljudska prava, korišćenje imena i prezimena u javno-pravnom aspektu potpuno je kompatibilno sa privatnim životom koji uključuje i pravo uspostavljanja i razvijanja odnosa sa drugim osobama, bilo u profesionalnom ili nekom drugom kontekstu. Kada samo ime i prezime ne bi bilo dovoljan i pouzdan podatak, kao što je to kod Crne Gore, u tom slučaju bi to predstavljalo ograničavajući faktor prilikom uspostavljanja i razvijanja odnosa sa drugim osobama. Imajući ovo u vidu jasno je koliki je značaj korišćenja i drugih ličnih podataka, uključujući i matični broj.

Samo objavljivanje imena i prezimena, kod činjenice da se tako ne može pouzdano utvrditi o kojoj osobi se radi, obesmišljava javnost registra i onemogućava minimum pouzdanosti koju bi podaci iz javnog registra morali da imaju.

Na kraju, MANS je zajedno sa grupom predstavnika evropskih nevladinih organizacija upoznao sa ovim problemom brojne predstavnike međunarodne zajednice, među kojima i gospodina Dirka Langea, šefa jedinice za Crnu Goru Generalnog direktorata za proširenje Evropske komisije.

Imajući u vidu sve gore navedeno:

PREDLAŽEMO

1. Da Odbor uvrsti na dnevni red prve sledeće sjednice raspravu o ovoj predstavi.
2. Da Odbor, u skladu sa članom 73 Poslovnika Skupštine, održi sjednicu koja će biti posvećena konsultativnom saslušanju ministra finansija Radoja Žugića, direktora poreske uprave, Milana Lakićevića, direktora Uprave za nekretnine, Dragana Kovačevića i predsjednika i članova savjeta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, Šefka Crnovršanina, Alekse Ivanovića i Radenka Lacmanovića.
3. Da Odbor na istoj sjednici usvoji odgovarajuće zaključke u pravcu stvaranja uslova da podaci koji se nalaze u javnim registrima budu dostupni javnosti na adekvatan način, i da naloži Poreskoj i Upravi za nekretnine da vrate matične brojeve u internet verzije svojih registara;
4. Da Odbor omogući predstavniku MANS-a prisustvo na sjednici Odbora na kojoj će predstavka biti razmatrana radi iznošenja našeg viđenja cijelokupnog stanja u ovoj oblasti.

S poštovanjem,

Vuk Maras, direktor Programa za monitoring i analitiku

U prilogu predstavke dostavljamo:

- Inicijative podnijete Poreskoj i Upravi za nekretnine;
- Odgovor Uprave za nekretnine.

06.09.2013 18204/09
03/4-120936/13
Mreža za afirmaciju nevladinog sektora - MANS
Dalmatinska 188, 81000 Podgorica, Crna Gora
Tel/fax: +382.20.266.326; 266 327; +382.69.446. 094
mans@t-com.me, www.mans.co.me

VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO FINANSIJA
PORESKA UPRAVA

n/r dr Milanu Lakićeviću, direktoru Poreske uprave Crne Gore

Podgorica, 06. septembar 2013. godine

Poštovani,

Obraćam Vam se povodom nedavne odluke Centralnog registra privrednih subjekata Crne Gore da iz registra privrednih subjekata koji je dostupan na internetu izbriše matične brojeve lica u privrednim subjektima i apelujem na Vas da te podatke vratite u online registar, i učinite ih ponovo javnim.

Kao što ste vjerovatno upoznati, podaci osnivača privrednih subjekata, stranih društava, investicionih fondova i akcionarskih društava objavljenih na sajtu CRPS-a koju vodi Poreska uprava do nedavno su sadržali, između ostalog, ime i prezime osnivača i JMBG, koji je bio dostupan svim kornisnicima online registra.

Pravni osnov za objavljivanje navedenih podataka nalazi se u Zakonu o privrednim društvima, koji jasno propisuje način prikupljanja podataka putem obrazaca. Član. 20, stav 2. tačka 1. pomenutog Zakona precizira šta Ugovor o osnivanju sadrži, a to su imena i prezimena osnivača, odnosno naziv pravnih lica, njihove adrese i matični broj.

Zakon o privrednim društvima u članu 83. jasno propisuje način prijave, unošenja i uvid u podatke koji se nalaze u CPRS-u. Tačka 3. pomenutog člana propisuje da upis u CPRS vrši Poreska uprava na osnovu registracione prijave uz koju se prilaže dokumentacija utvrđena ovim zakonom; tačka 5. Podaci i dokumentacija dostavljena CPRS vode se u jedinstvenoj informacionoj bazi podataka; tačka 6. Uvid u bazu podataka CPRS-a, se može vršiti šest sati dnevno svakog radnog dana; tačka 7. U vrijeme predviđeno za uvid, svako lice može pogledati, prepisivati ili kopirati izvod iz registra i dokumentaciju dostavljenu CPRS; tačka 9. Uvid u podatke CPRS-a može da se vrši i putem elektronskih sredstava komunikacije, uključujući i internet prezentaciju.

Član 4. Zakona o privrednim društvima propisuje zloupotrebu svojstva pravnog lica i u stavu 2. kao teže povrede odredaba zakona, između ostalih, navodi i miješanje imovine, odnosno sredstava vlasnika i društva.

Isti Zakon u članu 70. stav 3. propisuje da CRPS objavljuje u "Službenom listu CG" podatke o nazivu i sjedištu društva, ime izvršnog direktora, imena članova odbora direktora, ako su imenovani, datum donošenja osnivačkog akta i statuta, kao i datum registracije. Stav 7. istog člana propisuje da dokumenti i podaci dostavljeni CRPS obavezuju društvo prema trećim licima od dana objavljivanja u "Službenom listu CG", osim ako društvo ne dokaže da su treća lica znala za njih.

U stavu 8. definisano je da ne smije biti nesaglasnosti između onoga što je objavljeno i onoga što je dostavljeno CRPS i da, ako postoji takva nesaglasnost, tekst koji je objavljen ne može se smatrati

kao vjerodostojan u odnosu na treća lica. Treća lica mogu uzeti kao vjerodostojan taj tekst, ukoliko društvo ne dokaže da su ona imala saznanje o tekstu dostavljenom CRPS.

Član 88. Zakona o privrednim društvima propisuje odgovornost CRPS da su podaci sadržani u njegovom indeksu i drugi podaci pohranjeni u bazu podataka CRPS istovjetni ovima koji su mu dostavljeni za registraciju i da se javnost može pouzdati u njihovu istovjetnost, dok lica koja zaključuju pravne poslove sa registrovanim subjektima snose rizik utvrđivanja tačnosti podataka sadržanih u registru za njihove potrebe.

Uputstvo o radu CRPS-a i obrascima za upis u članu 11. stav 4. propisuje da su podaci iz baze podataka CRPS-a dostupni na internet stranici CRPS-a.

Dakle, citirane odredbe imaju cilj da obezbijede pravnu sigurnost i mogućnost svakog lica da sazna i da se pouzda u podatke iz ovog javnog registra. U protivnom, ako registar sadrži nepotpune podatke, niko od lica koja stupaju u odnose sa društvima i preduzetnicima ne može doći do saznanja o eventualnim težim povredama zakona i niko ne može imati potpune i pouzdane podatke koje je to društvo dostavilo CRPS-u. Da bi se neko lice, ili javnost uopšte, mogli pouzdati u istovjetnost podataka iz baze CRPS-a sa onima koji su dostavljeni za registraciju, neophodno je da ti podaci budu dostupni javnosti u mjeri koja omogućava takvu provjeru.

Iz tog razloga, jedini način koji do kraja garantuje punu identifikaciju lica koja vrše neku funkciju u privrednom subjektu ili su njegovi osnivači je JMBG, zbog čega apelujemo na Vas da te podatke vratite u online registar, i učinite ih ponovo vidljivim svim posjetiocima registra. Takođe, podsjećamo Vas da objavljivanje JMBG na sajtu CRPS-a ne predstavlja povredu prava na privatnost građana, i stoga ne razumijemo zbog čega ste takvu odluku donijeli.

Kada je u pitanju zaštita privatnosti, prema sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava, privatni život uključuje fizički i mentalni integritet, a garancija koju daje član 8. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda prvenstveno ima za cilj da osigura, bez miješanja spolja, *"razvoj ličnosti svakog pojedinca u vezi sa drugim ljudskim bićima"* (Botta protiv Italije, presuda od 24. februara 1998, Izvještaji o presudama i odlukama 1998-I, str. 422, stav 32). U ovom predmetu, podnosilac nije dokazao da mu je javno objavljivanje ličnih podataka koje se tiču članstva u udruženju izazvalo bilo kakve štete u tom smislu. Međutim, potvrdio je da je *"svako mogao saznati ko je član, jednostavnom provjerom u registru članstva"*. Shodno tome, Evropski sud je zaključio da nije bilo miješanja u privatni život.

S tim u vezi, ne može biti govora u nedozvoljenom miješanju u privatni život objavljivanjem (u dovoljnoj mjeri) podataka o licima koja te podatke dostavljaju javnom registru i koja im upravo služe za uspostavljanje veza sa drugim licima.

Takođe, postavlja se pitanje kakvu bi to štetu mogao pretrpjeti pojedinac ako se u javnom registru CRPS, objave podaci na osnovu kojih se on može identifikovati i koji treba da otklone sumnje da se ne radi o drugom licu. Štaviše, zahtjevi pravne sigurnosti, ali i zahtjevi interesa lica koja dostavljaju podatke CRPS-u, nameću obavezu objavljivanja podataka u onoj mjeri koja će omogućiti pouzdanost, a koja, sa druge strane, neće predstavljati neproporcionalno zadiranje u lična prava.

U konkretnom slučaju i interesi pojedinaca čiji podaci se nalaze u CRPS-u su da njihovo objavljivanje omogući pouzdanost u uspostavljanju poslovnih i profesionalnih odnosa sa drugima.

Kao što je već rečeno, na internet stranici CRPS objavljuju se imena lica u privrednim društvima. Inače, ime i prezime je osnovno sredstvo lične identifikacije svakog pojedinca. Korišćenje imena i prezimena u javnopravnom aspektu potpuno je kompatibilno sa privatnim životom koji uključuje i pravo uspostavljanja i razvijanja odnosa sa drugim osobama, bilo u profesionalnom ili poslovnom

kontekstu, ili nekom drugom (presuda Niemietz protiv Njemačke od 16. decembra 1992, Serija A br. 251-B, str. 33, stav 29). Upravo bi ovo pravo moglo biti ograničeno kada samo ime i prezime ne bi bilo dovoljan i pouzdan podatak. Tim prije je i korišćenje drugih ličnih podataka u javnompravnom aspektu, uključujući i matični broj, kompatibilno sa privatnim životom, posebno u ostvarivanju prava na uspostavljanje i razvijanje odnosa sa drugim osobama u profesionalnom ili poslovnom kontekstu.

Sa druge strane, pod izgovorom zaštite privatnosti, moglo bi se ograničiti svako korišćenje imena i prezimena u javnompravnom aspektu.

Inače, uprkos sve široj upotrebi jedinstvenih matičnih brojeva, u nekim državama potpisnicama Konvencije (na pr. Finska), imena igraju ključnu ulogu u identifikaciji čovjeka. Ipak, samo njihovo objavljivanje kod činjenice da se tako ne može pouzdano utvrditi o kojoj osobi se radi, obesmišljava javnost registra i onemogućava minimum pouzdanosti koju bi podaci iz javnog registra morali da imaju. Štaviše, postavlja se pitanje svrhe takvog registra, jer je on u suštini samo fiktivno javan.

Zato se ne može govoriti o miješanju u prava pojedinca kada je to u svrhu objavljivanja podataka u javnim registrima, niti takvo miješanje može biti neproporcionalno.

Na kraju, smatram da se matični brojevi lica moraju nalaziti u registru privrednih subjekata, te da njihovo brisanje obesmišljava javnost i transparentost registra, a i u suprotnosti je sa odredbama Zakona o privrednim društvima koji nalaže da su svi podaci iz registra privrednih subjekata javni i dostupni zainteresovanim licima. Ovo je naročito važno zbog činjenice da u Crnoj Gori postoji na hiljade lica sa istim imenom i prezimenom, te ukoliko ne postoji mogućnost pretrage po matičnim brojevima ili nekom drugom jedinstvenom obilježju, ne može se sa sigurnošću utvrditi o kojim se licima radi.

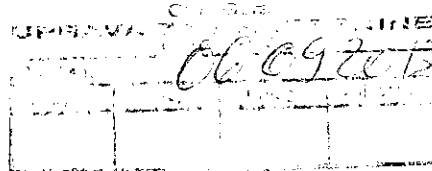
Stoga, još jednom apelujem da se matični brojevi ponovo učine dostupnim u online registru privrednih subjekata u cilju obezbeđivanja kako potpune javnosti registra, tako i njegove pouzdanosti.

Molim Vas da me izvijestite o Vašoj odluci povodom gore navedenog.

S poštovanjem,

Vuk Maraš, direktor Monitoring programa

18207109

Mreža za afirmaciju nevladinog sektora - MANS
Dalmatinska 188, 81000 Podgorica, Crna Gora
Tel/fax: +382.20.266.326; 266 327; +382.69.446. 094
mans@t-com.me, www.mans.co.me

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA NEKRETNOSTI

n/r Draganu Kovačeviću, direktoru Uprave za nekretnosti

Poštovani,

Podgorica, 06. septembar 2013. godine

Obraćam Vam se povodom nedavne odluke Uprave za nekretnosti Crne Gore da iz Pregleda katastarskih evidencija, odnosno katastra nepokretnosti koji je dostupan na internetu izbriše matične brojeve lica koji su nosioci prava na nepokretnosti i apelujem na Vas da te podatke vratite u online katastar, i učinite ih ponovo javnim.

Kao što ste vjerovatno upoznati, podaci nosioca prava na nepokretnosti koji su objavljeni u Pregledu katastarskih evidencija objavljenih na sajtu Uprave za nekretnosti do nedavno su sadržali, između ostalog, ime i prezime nosioca nepokretnosti i JMBG, koji je bio dostupan svim korisnicima online katastarske evidencije.

Pravni osnov za objavljivanje navedenih podataka nalazi se u Zakonu o državnom premjeru i katastru nepokretnosti, koji jasno propisuje na koji način se vrši upis imaoaca prava. Član. 90, stav 1. tačka 1. i 2. pomenutog Zakona precizira da se u katastar nepokretnosti upisuju naročito sljedeći podaci:

1) Za fizičko lice:

- prezime, ime jednog roditelja i ime;
- jedinstveni matični broj;
- adresa i prebivalište.

2) Za pravno lice:

- firma ili naziv;
- registrovano sjedište ili poslovna jedinica (adresa na koju se imaoцу uručuju pisane pošiljke);
- matični broj koji je upisan u poslovnom registru

Član 9. Zakona propisuje da svako ima pravo da izvrši uvid u podatke koje sadrži katastar nepokretnosti, da mu se izda list nepokretnosti ili potvrda da je određena nepokretnost ili pravo upisano u katastar nepokretnosti.

Član 10. Zakona propisuje načelo pouzdanosti, odnosno da podaci o nepokretnostima i pravima na njima, upisani u katastar nepokretnosti, smatraju se tačnim i niko ne može trpjeti štetne posljedice u prometu nepokretnosti i drugim odnosima u kojima se ti podaci koriste.

Član 86 u stavu 1. i 2. jasno precizira da se upis u katastar nepokretnosti vrši na osnovu isprava sastavljenih u propisanoj formi za njihovu punovažnost i koje nemaju očiglednih nedostataka koji dovode u sumnju njihovu vjerodostojnost. Isprava koja predstavlja pravni osnov za upis, promjenu, ograničenje i prestanak prava na nepokretnosti mora sadržati jasan i nedvosmislen pravni osnov.

Stav 4. navedenog člana nalaže da u ispravi moraju biti navedena imena, odnosno nazivi lica u odnosu na koja i u čiju korist se upis zahtijeva, tako da ne postoji opasnost da se zamijene sa drugima (npr. navođenje datuma rođenja, matičnog broja, mjesto, dan, mjesec i godina kad su isprave sastavljene i sl.)

Na kraju, član 172. stav 1. i 2. Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti nalaže da Državni organi i organizacije, organi lokalne samouprave, pravna i fizička lica imaju pravo uvida u podatke katastra nepokretnosti i vodova i da zahtijevaju da im se izdaju prepisi, odnosno kopije podataka u analognom ili digitalnom obliku o činjenicama koje sadrži katastar nepokretnosti i vodova.

Pravo uvida iz stava 1. ovog člana može se vršiti u radni original katastarskog plana i lista nepokretnosti, odnosno bazu podataka katastra nepokretnosti i vodova Crne Gore

Dakle, citirane odredbe imaju cilj da obezbijede pravnu sigurnost i mogućnost svakog lica da sazna i da se pouzda u podatke iz ovog javnog registra. U protivnom, ako katastar nepokretnosti sadrži nepotpune podatke, niko od zainteresovanih lica ne može doći do saznanja o eventualnim težim povredama zakona i niko ne može imati potpune i pouzdane podatke. Da bi se neko lice, ili javnost uopšte, mogli pouzdati u istovjetnost podataka iz katastra nepokretnosti sa onima koji su dostavljeni prilikom zahtjeva za upis, neophodno je da ti podaci budu dostupni javnosti u mjeri koja omogućava takvu provjeru.

Iz tog razloga, jedini način koji do kraja garantuje punu identifikaciju lica je JMBG, zbog čega apelujemo na Vas da te podatke vratite u online katastar nepokretnosti, i učinite ih ponovo vidljivim svim posjetiocima istog. Takođe, podsjećamo Vas da objavljivanje JMBG na sajtu Uprave za nekretnine ne predstavlja povredu prava na privatnost građana, i stoga ne razumijemo zbog čega ste takvu odluku donijeli.

Kada je u pitanju zaštita privatnosti, prema sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava, privatni život uključuje fizički i mentalni integritet, a garancija koju daje član 8. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda prvenstveno ima za cilj da osigura, bez miješanja spolja, *"razvoj ličnosti svakog pojedinca u vezi sa drugim ljudskim bićima"* (Botta protiv Italije, presuda od 24. februara 1998, Izvještaji o presudama i odlukama 1998-I, str. 422, stav 32). U ovom predmetu, podnosilac nije dokazao da mu je javno objavljivanje ličnih podataka koje se tiču članstva u udruženju izazvalo bilo kakve štete u tom smislu. Međutim, potvrdio je da je *"svako mogao saznati ko je član, jednostavnom provjerom u registru članstva"*. Shodno tome, Evropski sud je zaključio da nije bilo miješanja u privatni život.

S tim u vezi, ne može biti govora u nedozvoljenom miješanju u privatni život objavljivanjem (u dovoljnoj mjeri) podataka o licima koja te podatke dostavljaju Upravi za nekretnine i koja im upravo služe za uspostavljanje veza sa drugim licima.

Takođe, postavlja se pitanje kakvu bi to štetu mogao pretrpjeti pojedinac ako se u katastar nepokretnosti Uprave za nekretnine, objave podaci na osnovu kojih se on može identifikovati i koji treba da otklone sumnje da se ne radi o drugom licu. Štaviše, zahtjevi pravne sigurnosti, ali i zahtjevi interesa lica koja dostavljaju podatke Upravi, nameću obavezu objavljivanja podataka u onoj mjeri koja će omogućiti pouzdanost, a koja, sa druge strane, neće predstavljati neproporcionalno zadiranje u lična prava.

U konkretnom slučaju i interesi pojedinaca čiji podaci se nalaze u katastru nepokretnosti su da njihovo objavljivanje omogući pouzdanost u zaštiti svojih prava ali i uspostavljanju poslovnih i profesionalnih odnosa sa drugima.

Kao što je već rečeno, na internet stranici Uprave za nekretnine objavljuju se imena nosioca prava na nepokretnosti. Inače, ime i prezime je osnovno sredstvo lične identifikacije svakog pojedinca. Korišćenje imena i prezimena u javnopravnom aspektu potpuno je kompatibilno sa privatnim životom koji uključuje i pravo uspostavljanja i razvijanja odnosa sa drugim osobama, bilo u profesionalnom ili poslovnom kontekstu, ili nekom drugom (presuda Niemietz protiv Njemačke od 16. decembra 1992, Serija A br. 251-B, str. 33, stav 29). Upravo bi ovo pravo moglo biti ograničeno kada samo ime i prezime ne bi bilo dovoljan i pouzdan podatak. Tim prije je i korišćenje drugih ličnih podataka u javnopravnom aspektu, uključujući i matični broj, kompatibilno sa privatnim životom, posebno u ostvarivanju prava na uspostavljanje i razvijanje odnosa sa drugim osobama u profesionalnom ili poslovnom kontekstu.

Sa druge strane, pod izgovorom zaštite privatnosti, moglo bi se ograničiti svako korišćenje imena i prezimena u javnopravnom aspektu.

Inače, uprkos sve široj upotrebi jedinstvenih matičnih brojeva, u nekim državama potpisnicama Konvencije (na pr. Finska), imena igraju ključnu ulogu u identifikaciji čovjeka. Ipak, samo njihovo objavljivanje kod činjenice da se tako ne može pouzdano utvrditi o kojoj osobi se radi, obesmišljava javne evidencije i onemogućava minimum pouzdanosti koju bi podaci iz javne evidencije morali da imaju. Štaviše, postavlja se pitanje svrhe takve evidencije, jer je ona u suštini samo fiktivno javna.

Zato se ne može govoriti o miješanju u prava pojedinca kada je to u svrhu objavljivanja podataka u katastru nepokretnosti, niti takvo miješanje može biti neproporcionalno.

Na kraju, smatram da se matični brojevi lica moraju nalaziti u katastru nepokretnosti, te da njihovo brisanje obesmišljava javnost i pouzdanost katastra, a i u suprotnosti je sa odredbama Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti koji nalaže da su svi podaci iz katastra javni i dostupni zainteresovanim licima. Ovo je naročito važno zbog činjenice da u Crnoj Gori postoji na hiljade lica sa istim imenom i prezimenom, te ukoliko ne postoji mogućnost pregleda po matičnim brojevima ili nekom drugom jedinstvenom obilježju, ne može se sa sigurnošću utvrditi o kojim se licima radi.

Stoga, još jednom apelujem da se matični brojevi ponovo učine dostupnim u online katastru nepokretnosti u cilju obezbjeđivanja kako potpune javnosti katastra, tako i njegove pouzdanosti.

Molim Vas da me izvijestite o Vašoj odluci povodom gore navedenog.

S poštovanjem,

Vuk Maraš, direktor Monitoring programa

Crna Gora

UPRAVA ZA NEKRETNINE

Broj: 02-5899/2

Podgorica, 18.09.2013.godine

18206/09
Fuz. 15. 23.09.2013

**Mreža za afirmaciju nevladinog sektora
n/r Direktora Monitoring programa g-dina Vuka Maraša**

Podgorica

Predmet: Odgovor na predmet br.18207/09

Poštovani,

U vezi sa Vašim zahtjevom obavještavamo Vas o sljedećem:

Uprava za nekretnine Crne Gore je postupajući po zapisniku o inspekcijskom nadzoru br.282/13 otklonila nepravilnosti na koje je ukazano na način što se na internet stranici www.uzn.me više ne prikazuju podaci koji se odnose na matični broj i adresu imaoca prava a takođe pretragom po broju parcele i lista nepokretnosti, ne može se izvršiti pregled podataka vezanim za JMBG i adresom.

Takođe, obavještavamo Vas i u cjelosti prenosimo sadržaj saopštenja objavljenog 12.06.2013.godine od strane Agencija za zaštitu ličnih podataka.

"Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, 12.06.2013 objavila je saopštenje za javnost koje Vam u cjelosti dostavljamo.

Uprava za nekretnine CG postupila po Zapisniku Agencije i otklonila nepravilnosti u pogledu obrade ličnih podataka imaoca prava na nepokretnosti na način što se na internet stranici www.uzn.me više ne prikazuju podaci koji se odnose na JMBG i adresu.

Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama je izvršila inspekcijski nadzor kod Uprave za nekretnine Crne Gore koji je završen dana 25.02.2013.godine.

Zapisnikom o inspekcijskom nadzoru, između ostalog, ukazano je i na sljedeće:

„ Osnovni problem, vezano za objavljivanje ličnih podataka iz Registra korisnika podataka i imaoca prava na nepokretnosti se tiče obima podataka imaoca prava na nepokretnosti na intrnet stranici. Naime, internet pretragom po broju lista nepokretnosti, i broju parcele za stambene zgrade, osim vlasnika pojedinih stambenih jedinica može se vidjeti JMBG svakog vlasnika ponaosob, što u suštini može biti osnov za njegovu dalju zloupotrebu.

Načelo javnosti, obzirom da nije kroz Zakon o državnom premjeru i katastru nepokretnosti preciznije definisano, podrazumijeva sistem dostupnosti „sve svakome“ što je u direktnoj suprotnosti sa odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Prethodno upućuje na neophodnost usaglašavanja koalizacionih normi ova dva zakona.

Proaktivni pristup informacijama, obavezuje organe vlasti da na svojoj internet stranici objavi informacije koje se, između ostalog, odnose i na javne registre i javne evidencije. Međutim, prilikom objavljivanja informacija, organ vlasti je dužan da na odgovarajući način zaštiti lične podatke koji su od značaja za privatnost u skladu sa zakonom.

U konkretnom slučaju, postavlja se osnovno pitanje koji se to lični podaci mogu objaviti na internet stranici Uprave za nekretnine, a da bi se pri tom zadovoljilo načelo javnosti sa jedne strane, a koji se lični podaci imaoca prava na nepokretnosti smatraju podacima od značaja za privatnost, pogotovu imajući u vidu Zakon o zaštiti podataka o ličnosti. Član 2. stav 2. propisuje da se lični podaci ne mogu obrađivati, dakle i objavljivati, u većem obimu nego što je to potrebno da bi se postigla svrha obrade, niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom.

Obzirom da cijenimo da javno objavljivanje JMBG imaoca prava na nepokretnost u stambenim zgradama, na internet stranici Uprave za nekretnine, pretragama putem kjučeva po broju parcele i broju lista nepokretnosti, otvara mogućnost njihovih daljih zloupotreba, ukazujemo na neophodnost njihovog uklanjanja, smatrajući da se softversko rješenje može prilagoditi navedenom zahtjevu.

Uprava za nekretnine Crne Gore je postupajući po zapisniku o inspekcijskom nadzoru br.282/13 otklonila nepravilnosti na koje je ukazano na način što se na internet stranici www.uzn.me više ne prikazuju podaci koji se odnose na matični broj i adresu imaoca prava a takođe pretragom po broju parcele i lista nepokretnosti, ne može se izvršiti pregled podataka vezanim za JMBG i adresom.

Preduzete mjere predstavljaju značajan korak naprijed u pogledu zaštite ličnih podataka građana Crne Gore koji su nosioci prava na nepokretnosti."

U skladu sa nadežnostima Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama i obavezom postupanja po inspekcijskom nadzoru, Uprava za nekretnine je uz dodatne napore i izmjene u servisu koji obezbeđuje pregled podataka katastarskih evidencija, postupila po dostavljenom zahtjevu.

S poštovanjem,

DIREKTOR

Dragan Kovačević

mans

Mreža za afirmaciju nevladinog sektora - MANS
Dalmatinska 188, 81000 Podgorica, Crna Gora
Tel/fax: +382.20.266.326; 266 327; +382.69.446. 094
mans@t-com.me, www.mans.co.me

SKUPŠTINA CRNE GORE
ODBOR ZA ANTIKORUPCIJU
N/R Predraga Bulatovića, predsjednika
N/R Mevludina Nuhodžića, člana
N/R Milutina Simovića, člana
N/R Branka Čavora, člana
N/R Milorada Vuletića, člana
N/R Obrada Stanišića, člana
N/R Zorice Kovačević, člana
N/R Mića Orlandića, člana
N/R Andrije Mandića, člana
N/R Koče Pavlovića, člana
N/R Nika Gjeloshaja, člana
N/R Mladena Bojanića, člana

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	14. V 20 14 GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-63-13/14-8
VEZA:	
EPA:	
SKRACENICA:	PRILOG:

Podgorica, 14. maj 2014. godine

Poštovani poslanici,

Obraćamo Vam se povodom sve češćih kršenja prava na slobodan izbor građana Crne Gore koji će glasati na predstojećim izborima i podnosimo

PREDSTAVKU

Kojom se inicira održavanje kontrolnog saslušanja v.d. Vrhovnog državnog tužioca Veselina Vučkovića i direktora Uprave policije Slavka Stojanovića u vezi aktivnosti koje te dvije institucije preduzimaju u cilju otkrivanja i sprječavanja organizovane kupovine ličnih karata crnogorskih građana.

Molimo Vas da hitno sazovete sjednicu Odbora i razmotrite predloge iznijete u ovoj predstavi, te da prije izbora organizujete pomenuta kontrola saslušanja kako bi se konačno javnosti predočili svi bitni aspekti borbe protiv te pojave.

OBRAZLOŽENJE

Članom 48a Poslovnika Skupštine Crne Gore propisano je da:

"Odbor za antikorupciju nadgleda i analizira rad državnih organa, institucija, organizacija i tijela u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala; razmatra pitanja i probleme u sprovođenju zakona koji se odnose na borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala i predlaže njihove izmjene; predlaže dodatne mjere za unapređenje strategija, akcionih planova i drugih dokumenata koji se odnose na borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala; razmatra predstave i upućuje ih nadležnim organima u skladu sa alinejom 1 ovoga člana."

Godinama unazad crnogorska javnost je upoznata sa fenomenom kupovine ličnih karata od strane partije na vlasti, sa ciljem da se birači koji ne pripadaju toj partiji spriječe da slobodno glasaju. Duži vremenski period nije bilo konkretnih dokaza o postojanju takve pojave pa samim tim ni postupanja tužilaštva i policije protiv lica koja se bave ovim kriminalnim radnjama.

Ipak, u posljednje vrijeme, a posebno uoči predstojećih lokalnih izbora, sve više je dozaka u javnosti da partija na vlasti sprovodi organizovanu kupovinu ličnih karata glasača koji pripadaju drugim političkim opcijama kako isti ne bi mogli da glasaju.

Na nekoliko audio snimaka koji su objavljeni u prethodnom periodu kupci ličnih karata otvoreno govore o toj pojavi, načinu na koji kupuju lične karte, cijenama koje za to nude, sistemu provjere birača prije nego što mu se isplati novac za ličnu kartu i eventualnim posledicama ukoliko birač koji je prodao ličnu kartu ipak glasa koristeći neki drugi dokument.

U isto vrijeme, umjesto da organi krivičnog gonjenja ispituju slučajeve kupovine glasova, svi postupci koje su oni do sada sprovodili bili su isključivo usmjereni na otkrivanje identiteta lica koja su te slučajeve otkrili, snimanjem razgovora ili drugim metodama.

Posebno problematičan je slučaj snimka koji je objavio MANS, a na kojem izvjesni Predrag Vasović, koji tvrdi da kupuje lične karte za potrebe partije na vlasti i objašnjava kako cijeli sistem funkcioniše, navodi kako ima zaštitu policije, te da se oni koji prodaju lične karte ne trebaju plašiti policije već medija, jer tako nešto može dospjeti u javnost. Na istom snimku Vasović navodi i da je svjestan da je kupovina ličnih karata krivično djelo.

Umjesto da su policija i tužilaštvo ispitali slučaj Vasovića, saslušali to lice i od njega pribavili informacije o tome ko su organizatori, finansijeri i nalogodavci očigledno organizovane kupovine glasova, kompletan fokus tih organa stavljen je na MANS i na otkrivanje informacije ko je audio snimak Vasovića u kojem on dogovara kupovinu ličnih karata snimio i objavio.

Imajući u vidu sve gore navedeno:

PREDLAŽEMO

1. Da Odbor hitno održi sjednicu, razmotri predstavku i organizuje kontrolno saslušanje v.d. Vrhovnog državnog tužioca Veselina Vučkovića i direktora Uprave policije Slavka Stojanovića;
2. Da Odbor na sjednici pribavi od tužilaštva i policije sve relevantne informacije o slučajevima koje su te institucije do sada procesuirale a pogotovo o tome ko su organizatori, finansijeri i nalogodavci kupovine ličnih karata u ime partije na Vlasti te informacije o izvoru i porijeklu novca koji ova lica koriste za kupovinu glasova.
3. Da odbor donese odgovarajuće zaključke i obaveže tužilaštvo i policiju da hitno procesuiraju izvršiće, organizatore, finansijere i nalogodavce kupovine ličnih karata.
4. Da Odbor omogući predstavniku MANS-a prisustvo na sjednici Odbora na kojoj će predstavka biti razmatrana kao i prilikom održavanja kontrolnog saslušanja kako bismo Vam predočili dodatne informacije koje imamo u posjedu.

S poštovanjem,

Vanja Čalović, izvršni direktor

Komisiji za antikorupciju Skupštine Crne Gore
Podgorica

	
CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	23. VII 20. 14. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	80-63-13/14-20
VEZA:	
EPA:	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Poštovani

Imajući u vidu da Skupština Crne Gore ima veliki ugled i uticaj u Crnoj Gori, pri tome imamo u vidu i značajnu političku ali i moralnu poziciju koja doprinosi usvajanju svjetskih standarda ponašanja, smatramo da bi stav Komisije za antikorupciju da se poštuju usvojene procedure, javnost rada, transparentnost i vladavina prava u oblasti zaštite životne sredine doprinio civilizovanijem životu u Crnoj Gori.

Stalni napadi na životnu sredinu i pri tom na najdragocjenije naše ljepote i resurse bez poštovanja elementarnih principa savremene civilne zajednice su naročito izraženi u Nacionalnom Parku Durmitor, UNESCO-ovom Mjestu Svjetskog Naslijeđa. Sada je ugroženo i samo srce Parka – Crno jezero. I to suprotno svim do sada donešenim propisima i civilizovanim moralnim načelima i volji izraženoj u Povelji o Crnoj Gori kao ekološkoj državi. Ugrožavanje dolazi od korumpiranih investitora koji rade zajedno sa pojedincima iz Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore i korumpiranih osoba iz organa koji su dužni da sprovode mjere zaštite, od inspeksijskih službi koje neće da rade, Ministarstva zaštite životne sredine koje nečinjenjem radi suprotno propisima i ignoriše nevladine organizacije do državnog tužilaštva koje ne sprovodi mjere istraga za djela u oblasti životne sredine i odbija saradnju sa nevladinim sektorom.

Tražimo od Vas da pomognete u ostvarivanju razgovora nevladinoog sektora i državnih institucija koje treba da preduzimaju mjere nadzora i zaštite životne sredine a vezano za nedopuštivu gradnju na obali Crnog jezera.

Srce Nacionalnog Parka Durmitor je Crno jezero. NP Durmitor je postao zaštićeno područje 1952 godine i nikada u bivšoj državi nije bio predmet ugrožavanja a samo Crno jezero je bilo predmet najbrižnije zaštite. U vrijeme Kraljevine Jugoslavije Crno jezero i Durmitor su bili pod posebnom zaštitom Ministarstva šumarstva i pod izuzetno rigoroznim sistemom zabrane ugrožavanja njihovih atrakcija. Zaštita je bila povjerena žandarmeriji Kraljevine. U vrijeme Knjaževine Crne Gore Kralj Nikola I je ustanovio rigorozne mjere zaštite šuma i raspolaganja vodenim resursima Crnog jezera.

Ovih dana Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore, neometano od bilo kog organa koji treba da sprovodi mjere nadzora i zaštite, odlučilo je da na obali Crnog jezera izgradi motel-restoran sa 16 apartmana i 250 mjesta za sjedenje. Prema dosadašnjim informacijama hotel će imati dva sprata i biće izgrađen od betonskih blokova. Zakon dozvoljava izgradnju samo onakvog objekta u dimenzijama kakav je bio prije požara i uz obezbjeđenje poštovanja svih ekoloških standarda zaštite. Nikakva kanalizaciona mreža nije planirana niti sada postoji za odvod kanalizacionih i otpadnih voda niti studija o ekološkoj opravdanosti koja bi pokazala da li je potrebno graditi objekat i koliko će štete nanijeti urbanizacija netaknute prirode. Probijanje novih puteva i novi parkinzi kao i nova odlagališta smeća i otpada ostavljena su improvizaciji koja nije ušla u projekat izgradnje nezakonitog objekta hotela. Do sada su izgrađena još tri neprikladna i neautentična objekta na obali Crnog jezera a sve ostalo je prepušteno neredu i propasti. Izgradnja hotela na obali glečerskog jezera je neshvatljiva i protivna Prostornom planu područja posebne namjene za NP Durmitor, Zakonu o zaštiti prirode,

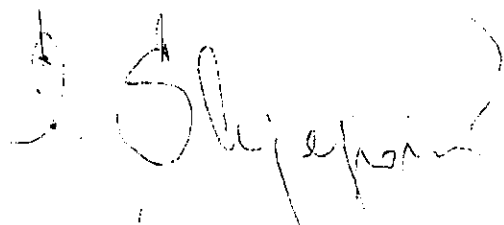
Zakonu o vodama, i nizu propisa u drugim zakonima koji štite životnu sredinu. Gradnja je u potpunoj suprotnosti sa Ugovorom potpisanim sa UNESCO-om koji zabranjuje ugrožavanje autentičnosti prirodnih atrakcija zaštićenog predjela kako u cjelini tako i pojedinim djelovima.

Crno jezero je Prema Prostornom planu Područja posebne namjene za NP Durmitor specijalni rezervat prirode pod režimom trećeg stepena tj najstrožijim režimom zaštite. Taj režim omogućava samo kretanje turista i naučna istraživanja. Brutalna eksploatacija predjela Crnog jezera je van zakona i morala. U NP Durmitor postoji još samo 6 područja koja su specijalni rezervati prirode kao Crno jezero.

Nevladine organizacije pokušavaju doći do odgovornih osoba u Ministarstvu zaštite životne sredine, Agenciji za zaštitu životne sredine, Upravi za inspekcijske poslove i Državnom tužilaštvu kako bismo ih upozorili na posljedice protivzakonitosti. Molimo vas da pomognete da se organizuju sastanci i razgovor u nadležnim agencijama i državnim organima sa nevladinim organizacijama kako bi se u pravnoj proceduri riješile, ili pokušale riješiti, nelegalne aktivnosti na koje ukazujemo.

Kampanja u javnosti za zaštitu Crnog jezera vodi se za zaštitu od ilegalne gradnje neprikladnog objekta na obali Crnog jezera. Smatramo da je sveta dužnost svakog savjesnog građanina da se odupre nasilju i nezakonitom ponašanju korumpiranih krugova koji upravljaju životnom sredinom.

Darko Stijepović 21.7.2014 godine
Centar za razvoj Durmitora
Njegoševa 14, Žabljak
Tel [REDACTED]

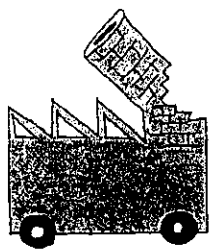

Napomena

Izvršeno brisanje informacije koja se odnosi na broj mobilnog telefona fizičkog lica – podnosioca predstavke, u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama („Sl. list Crne Gore“, br. 44/12).

Nela Kaluderović
Nela Kaluderović

saradnica za slobodan pristup informacijama u Službi Skupštine Crne Gore

stečajci

Nvo Stečajci u Crnoj Gori - STEČAJCI

ngo BEFALLERS OF MONTENEGRO

Adresa: Luge bb, 84323 Murino, Crna Gora

Mobilni: [REDACTED]; [REDACTED]

E-mail: [REDACTED]

SKUPŠTINA CRNE GORE
ODBOR ZA ANTIKORUPCIJU

N/R Predraga Bulatovića, predsjednika
N/R Obrada Stanišića, člana
N/R Mevludina Nuhodžića, člana
N/R Milutina Simovića, člana
N/R Branka Čavora, člana
N/R Milorada Vuletića, člana
N/R Mića Orlandića, člana
N/R Andrije Mandića, člana
N/R Koče Pavlovića, člana
N/R Mladena Bojanića, člana
N/R Nika Gjeloshaja, člana
N/R Zorice Kovačević, člana

CRNA GORA	
SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMJENO:	3. X 20. 14. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-63-13/14-25
VEZA:	
EPA:	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Berane, 03.septembar 2014. godine

Poštovani poslanici,

Obraćamo Vam se povodom inicijative da se izmjeni Zakon o stečajnom postupku, kako bi se profesionalizovala uloga stečajnih upravnika i smanjili troškovi njihovog angažovanja, pa stoga podnosimo:

PREDSTAVKU

Kojom se inicira sazivanje sjednice Odbora za antikorupciju na kojoj će biti održano konsultativno saslušanje Ministra pravde - Duška Markovića, Ministra ekonomije - Vladimira Kavarića, Predsjednika Privrednog suda u Podgorici - Blaža Jovanića i Predsjednika Privrednog suda u Bijelom Polju - Muzarefa Hadžajlića.

Molimo Vas da na prvoj sledećoj sjednici Odbora za antikorupciju u dnevni red uvrstite raspravu o ovoj predstavi i odlučite o prihvatanju predloga koji su u njoj iznijeti.

OBRAZLOŽENJE

Članom 48a Poslovnika Skupštine Crne Gore propisano je da:

"Odbor za antikorupciju nadgleda i analizira rad državnih organa, institucija, organizacija i tijela u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala; razmatra pitanja i probleme u sprovođenju zakona koji se odnose na borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala i predlaže njihove izmjene; predlaže dodatne mjere za unapređenje strategija, akcionih planova i drugih dokumenata koji se odnose na borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala; razmatra predstave i upućuje ih nadležnim organima u skladu sa alinejom 1 ovoga člana."

Stečajni upravnici koji su angažovani u preduzećima koja se nalaze u stečaju do sada su bila lica koja su položila stručni ispit, a stalno su bili angažovani na drugim poslovima. Umjesto da vode poslove preduzeća i zastupaju stečajnog dužnika, stečajni upravnici su samo djelimično angažovani na ovom poslu – što se negativno odražavalo na preduzeća u stečaju, posebno kada se radilo o preduzećima koja su bila u državnom vlasništvu.

Umjesto da se preduzeća polako revitaliziraju ili da se unovči njihova bogata imovina i isplate potraživanja – uglavnom se dešavalo suprotno, tj. da su nakon stečaja preduzeća polako ulazila u još veće probleme. Zbog neangažovanja, a često i nesavjesnog rada stečajnih upravnika, preduzeća su nakon stečaja izlazila sa otuđenim akcijama akcionara, i umanjenom stečajnom masom, jer stečajni upravnici nijesu izvršavali zakonske obaveze i preduzimali mjere u cilju obezbjeđenja stečajne mase kako bi se sačuvala njena vrijednost. Takođe, stečajni postupak je odugovlačen i više od dvije godine – što je postepeno umanjivalo vrijednost kompanija.

Kako bi se spriječila ovakva dalja praksa potrebno je profesionalizovati funkciju stečajnog upravnika, kako bi bili potpuno posvećeni očuvanju stečajne imovine i/ili obnovi kompanija u stečaju. Stoga je potrebno izmijeniti član 25 Zakona o stečaju koji se odnosi na uslove za imenovanje stečajnog upravnika i definisati da su stečajni upravnici profesionalci koji su isključivo angažovani na vođenju stečajnog postupka.

Iako im je do sad posao u kompanijama u stečaju bio samo usputni angažman, stečajni upravnici su više nego dovoljno zarađivali od ovih poduhvata. Za prodaju ispod tržišne cijene i uništavanje imovine preduzeća su dobijali najčešće i više desetina hiljada eura. To je bio i slučaj sa preduzećem "Impregnacija drveta" Kolašin, gdje je stečajni upravnik dobio 30 000 eura za uništavanje ovog preduzeća. Pošto su stečajni upravnici imaju primanja u rangu najviših državnih funkcionera, postoji osnov i sa finansijske strane da se njihova pozicija profesionalizuje.

Stečajni sudija određuje naknadu stečajnom upravniku¹ u skladu sa Zakonom o stečaju i sa Pravilnikom o bližim osnovama i mjerilima za određivanje visine naknade i nagrade za rad stečajnog upravnika, koje je donijelo Ministarstvo ekonomije. Ovim Pravilnikom se stečajnim upravicima nadoknađuju putni, telefonski troškovi, kancelarijski materijal troškovi angažovanja stručnih lica za potrebe stečajnog postupka. Takođe se stečajnim upravicima obračunavaju i nagrade u skladu sa pravilnikom. Međutim način obračunavanja je prilično nejasan i ostavlja dosta prostora za kalkulacije i uvećanja nagrada stečajnih upravnika. Npr:

Član 40, stav 7 Zakona kaže da: Konačna visina nagrade iz st. 1 i 2 ovog člana, iskazana u mjesečnom iznosu, ne može biti veća od dvije i po prosječne neto zarade u Crnoj Gori na mjesečnom nivou, u vrijeme određivanja nagrade. Međutim pravilnikom se navodi da je npr. naknada za preduzeće sa stečajnom masom od 100 000 001 eura za stečajnog upravnika: do 28.100 eura uvećanih za 0,5% (1%) vrijednosti preko 1.000.000 eura. To znači da bi neko dobio prvih 28 100 eura mora da vodi stečajni postupak gotovo dvije godine (sto može biti podstrek za stečajne upravnike da odugovlače stečajni postupak – sve na štetu preduzeća u stečaju. Takođe, i pored ove sume, stečajni upravnici mogu dobiti i minimum dodatnih 10 000 eura. Takođe se u članu 6 Pravilnika se navodi da se nagrada može uvećati za dodatnih 25%.

Postavlja se pitanje kako se dobijaju ova dodatna sredstva, a da se uklapaju u odredbu Zakona o stečaju kojom se definiše da nagrada stečajnim upravicima nije veća od dvije i po prosječne neto zarade u Crnoj Gori na mjesečnom nivou. Pitanje je da li se stečajni postupak produžava, na štetu firmi, kako bi se ispunila ova odredba i mogla "izvući" ova sredstva ili se krši Zakon pa se nagrade obračunavaju u punom iznosu ne uzimajući u obzir odredbu o dvije i po prosječne neto zarade u Crnoj Gori na mjesečnom nivou.

Kako bi se spriječile zloupotrebe stečajnih sredstva ili sredstava iz budžeta Crne Gore,² koja služe za astronomske visoke nagrade za stečajne upravnike, potrebno je izmijeniti Zakon o stečaju i ograničiti plate stečajnih upravnika na dvije i po prosječne neto zarade u Crnoj Gori na mjesečnom nivou.

¹ Zakon o stečaju, Član 40

² Zakon o stečaju, Član 40, stav 5: U slučaju kada se iz stečajne mase ne mogu namiriti ni troškovi stečajnog postupka, naknada za rad i troškovi stečajnog upravnika isplaćuju se iz posebno određenog fonda utvrđenog budžetom Crne Gore.

PREDLAŽEMO

1. Da Odbor uvrsti u dnevni red prve sledeće sjednice raspravu o ovoj predstavi;
2. Da Odbor razmotri predstavku i organizuje konsultativno saslušanje Ministra pravde - Duška Markovića, Ministra ekonomije - Vladimira Kavarića, Predsjednika Privrednog suda u Podgorici - Blaža Jovanića i Predsjednika Privrednog suda u Bijelom Polju - Muzarefa Hadžajlića;
3. Da Odbor donese odgovarajuće zaključke i inicira izmjenu Zakona o stečaju i izmjene podzakonskih akata, kojim se profesionalizuje funkcija stečajnog upravnika, kojem se dodjeljuje fiksna mjesečna naknada za rad koja ne može biti veća od dvije i po prosječne neto zarade u Crnoj Gori na mjesečnom nivou;
4. Da Odbor omogući predstavniku NVO Stečajci Crne Gore, Borislavu Čulafiću, prisustvo na sjednici Odbora na kojoj će predstavka biti razmatrana kao i prilikom održavanja konsultativnog saslušanja kako bismo Vam predložili dodatne informacije koje imamo u posjedu.

S poštovanjem,

Borislav Čulafić, predsjednik

Borislav Čulafić

NVO Stečajci u Crnoj Gori

Adresa: Luge bb, 84323 Murino, Crna Gora

Mobilni: [REDACTED]; [REDACTED]

E-mail: [REDACTED]

Napomena

Izvršeno brisanje informacija koje se odnose na brojeve mobilnih telefona i e-mail adresu fizičkog lica – podnosioca predstavke, u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama („Sl. list Crne Gore“, br. 44/12).

Nela Kaluđerović
Nela Kaluđerović

saradnica za slobodan pristup informacijama u Službi Skupštine Crne Gore

SKUPŠTINA CRNE GORE
 ODBOR ZA ANTIKORUPCIJU
 N/R Predraga Bulatovića, predsjednika
 N/R Obrada Stanišića, zamjenika predsjednika
 N/R Mevludina Nuhodžića, člana
 N/R Milutina Simovića, člana
 N/R Branka Čavara, člana
 N/R Milorada Vuletića, člana
 N/R Zorice Kovačević, člana
 N/R Mića Orlandića, člana
 N/R Andrije Mandića, člana
 N/R Koče Pavlovića, člana
 N/R Nika Gjeloshaja, člana
 N/R Mladena Bojanića, člana

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	9. X 20. 14. GOD.
KLASIFIKACIONI BRD:	00-63-13/14-31
VEŠTA:	
SPA:	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Podgorica, 08. oktobar 2014. godine

Poštovani poslanici,

Obraćamo Vam se ovim putem zbog niza problema u izvršenju sudskih presuda donijetih u korist radnika bivšeg preduzeća „Radoje Dakić“ i podnosimo:

PREDSTAVKU KOJOM SE INICIRA HITNO SAZIVANJE SJEDNICE ODBORA ZA ANTIKORUPCIJU NA KOJOJ ĆE BITI RAZMOTREN AKTUELNI PROBLEM U IZVRŠENJU IZVRŠNIH SUDSKIH PRESUDA U KORIST RADNIKA BIVŠEG PREDUZEĆA „RADOJE DAKIĆ“ IZ PODGORICE

Molimo Vas da hitno sazovete sjednicu Odbora za antikorupciju uvrstite raspravu o ovoj predstavi na dnevni red i odlučite o prihvatanju predloga koji su u njoj iznijeti.

OBRAZLOŽENJE

Članom 48a Poslovnika Skupštine Crne Gore propisano je da:

“Odbor za antikorupciju nadgleda i analizira rad državnih organa, institucija, organizacija i tijela u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala; razmatra pitanja i probleme u sprovođenju zakona koji se odnose na borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala i predlaže njihove izmjene; predlaže dodatne mjere za unapređenje strategija, akcionih planova i drugih dokumenata koji se odnose na borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala; razmatra predstavke i upućuje ih nadležnim organima u skladu sa alinejom 1 ovoga člana.”

Osnivač i većinski vlasnik bivšeg preduzeća „Radoje Dakić“ je Vlada Crne Gore. Pomenuto preduzeće je od svog osnivanja do 1992. godine širila svoje djelatnosti, a u određenim periodima je i pripajala određena preduzeća iz tadašnje države. Preduzeće se, 1992. godine, transformiše i registruje kao Holding industrija „Radoje Dakić“ sa 17 dioničarskih društava i društava sa ograničenom odgovornošću. Već 2005. godine pristupa se restrukturiranju pa se obavlja pripajanje navedenih dioničarskih društava i društava sa ograničenom odgovornošću, čime se stvara jedinstveno akcionarsko društvo „Radoje Dakić“. Saglasno restrukturalnom procesu iz 2005. godine Centralni registar privrednih subjekata (CRPS) izdaje potvrdu o registraciji kojom potvrđuje da je preduzeće registrovano kao „Radoje Dakić“ AD – Podgorica. Produženje registracije u CRPS-u izvršeno je 14.08.2006. godine i važilo je do 14.08.2007. godine, da bi sledeće produženje registracije bilo izvršeno do 13.08.2008. godine. Prema podacima sa sajta CRPS-a „Radoje Dakić“ AD Podgorica je registrovano 14.08.2009. godine, a kao datum poslednje promjene se navodi 21.06.2013. godine. Prema podacima sa sajta Komisije za hartije od vrijednosti preduzeće „Radoje Dakić“ AD se nalazi u većinskom vlasništvu države Crne Gore (Vlada Crne Gore 18,69%, Fond PIO 14,94%, Država 11,97% i Zavod za zapošljavanje Crne Gore 4,98% učešća u akcijama/udjelima).

U periodu od 1997. do 2003. godine radnici su primali zarade znatno ispod osnovne cijene rada čime su pretrpjeli veliku materijalnu štetu. Dio zaposlenih u preduzeću „Radoje Dakić“ je podnio tužbu nadležnom sudu 2003. godine protiv svog preduzeća kako bi riješili pomenuti problem. Naknadno su i ostali zaposleni podnijeli tužbe nadležnom sudu iz istih razloga kao i njihove kolege. U periodu od 2005. do 2006. godine. Osnovni sud u Podgorici donosi pet presuda po tužbama zaposlenih koji se tiču namirivanja razlike između isplaćenih garantovanih zarada i pripadajuće cijene rada za period od 1997. do 2003. godine. Osim središtava koja bi po pravosnažnoj sudskoj presudi trebalo da budu isplaćena radnicima, navodi se da im pripada i zatezna kamata počev od dana presuđenja do konačne isplate.

Zaposleni su, po donošenju pravosnažnih presuda, podnijeli predlog za izvršenje pravosnažnih sudskih presuda. Predlozi su podnijeti još 2006. godine. Povodom pomenutih predloga Osnovni sud u Podgorici formira predmete i donosi zaključke o prodaji nekretnina

kako bi se namirila dugovanja prema radnicima. Isti Sud 2008. godine donosi rješenje kojim se predmeti ovog suda, poslovnih oznaka l.br. 875/06, l.br. 1101/06, l.br. 1133/06, l.br. 1149/06 i l.br. 1801/06, spajaju u predmet poslovne oznake l.br. 875/06. Do danas pravosnažne sudske presude nisu izvršene, što znači da pomenuti povjerioci nisu uspjeli da namire svoja potraživanja. Jedan dio radnika, njih 89, uspjelo je da namiri oko 64% svojih potraživanja, dok je jedan dio radnika uspio da namiri jedan veoma mali dio potraživanja. Od zaposlenih koji su u potpunosti naplatili svoja potraživanja većinom se radi o rukovodiocima preduzeća i njima bliskim ljudima. Na današnji dan oko 1800 lica čeka djelimičnu ili potpunu isplatu svojih potraživanja.

Zbog neizvršenja pravosnažne presude nadležnog suda, jedan od radnika preduzeća „Radoje Dakić“ se 2006. godine predstavkom obratio Evropskom sudu za ljudska prava u Strazburu. Riječ je o slučaju „Mijanović protiv Crne Gore“. Predstavka je podnijeta zbog neizvršavanja presude koja je donijeta u njegovu korist, kao i kršenja prava svojine iz date presude. Evropski sud za ljudska prava je 2013. godine proglasio predstavku prihvatljivom i utvrdio da su prekršene određene odredbe Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda. Sud takođe nalazi da država, u skladu sa pomenutom Konvencijom, treba podnosiocu predstavke da isplati naknadu utvrđenu od strane domaćih sudova, uključujući zakonsku kamatu i sudske troškove na ime materijalne štete. Pomenuta kamata mora biti računata po stopi koja je jednaka najnižoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke uz dodatak od tri procentna poena. Država je ovu obavezu morala ispuniti u roku od tri mjeseca od pravosnažnosti presude Evropskog suda za ljudska prava.

Evropski sud za ljudska prava u svojoj presudi u slučaju „Mijanović protiv Crne Gore“ navodi da iako je država prodala veliki dio svog udjela u preduzeću, to ne može da oslobodi državu od njenih obaveza da ispoštuje dug koji se javio prije nego što su akcije bile prodane. Treba imati u vidu da državu u predmetnom preduzeću predstavlja Vlada Crne Gore direktno i preko državnih fondova.

Iz svega navedenog može se zaključiti da se u Crnoj Gori ne izvršavaju sve pravosnažne sudske presude. Neizvršenje pravosnažnih sudskih presuda dovodi do stvaranja disfunkcionalnog pravnog sistema, jer se zbog ovakvih slučajeva postavlja pitanje svrhe pravosudnih institucija ukoliko se njihove pravosnažne presude ne izvršavaju, kao i kakvu zaštitu svojih prava mogu očekivati lica koja se obraćaju nadležnim institucijama koje treba da štite njihova prava.

Imajući u vidu da Vlada Crne Gore kao većinski vlasnik predstavlja državu Crnu Goru u pomenutom preduzeću, direktno i preko državnih fondova, država se smatra odgovornom da obezbijedi da povjerioci naplate svoja potraživanja, u ovom slučaju zaposleni. U prilog ovome ide i činjenica da je pomenuto preduzeće, čiji je većinski vlasnik država, svojim radnjama oštetilo radnike. Namanje što se od njih očekuje jeste da poštuju zakone ove države, izvrše pravosnažnu sudsku odluku i plate radnicima ono što duguju.

Ako „zanemarimo“ činjenicu da su nadležni sudovi u Crnoj Gori donijeli pravosnažne presude u ovim slučajevima, država ne smije zanemariti presudu Evropskog suda za ljudska prava koja je donijeta povodom slučaja „Mijanović protiv Crne Gore“ koja se tiče upravo ovog problema. Umjesto da, vodeći se presudom Evropskog suda za ljudska prava u pomenutom slučaju i namiri potraživanja radnika, država svojim postupcima rizikuje da Evropski sud za ljudska prava po novim predstavkama radnika takođe odluči na štetu države. Izdaci države bi u tom slučaju višestruko nadmašili one obaveze koje ona u ovom trenutku ima prema zaposlenima.

Imajući u vidu sve gore navedeno:

PREDLAŽEMO

1. Da Odbor uvrsti na dnevni red prve sledeće sjednice raspravu o ovoj predstavi.

2. Da Odbor održi sjednicu koja će biti posvećena:

- kontrolnom saslušanju predsjednika Vlade Crne Gore, **Mila Đukanovića**,
- kontrolnom saslušanju predsjednice Vrhovnog suda, **Vesne Medenice**,
- kontrolnom saslušanju Zaštitnika imovinskopravnih interesa Crne Gore, **Mirjana Milić**;

3. Da odbor na istoj sjednici naloži nadležnim organima da hitno obezbijede izvršenje pravosnažnih sudskih presuda donijetih na osnovu tužbi bivših radnika preduzeća „Radoje Dakić“ iz Podgorice;

4. Da omogućite predstavniku bivših radnika preduzeća „Radoje Dakić“ prisustvo na sjednici Odbora na kojoj će predstavka biti razmatrana radi iznošenja našeg viđenja cjelokupnog stanja u ovoj oblasti.

S poštovanjem,

Milan Vukčević, predsjednik koordinacionog odbora bivših radnika preduzeća „Radoje Dakić“ iz Podgorice

Kontakt podaci:

Telefon: [REDACTED] provjeri

- U prilogu Vam dostavljam presudu Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, u slučaju „Mijanović protiv Crne Gore“

MILAN VUKČEVIĆ

Napomena

Izvršeno brisanje informacije koja se odnosi na broj mobilnog telefona fizičkog lica – podnosioca predstavke, u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama („Sl. list Crne Gore“, br. 44/12).

Nela Kaluderović
Nela Kaluderović

saradnica za slobodan pristup informacijama u Službi Skupštine Crne Gore

MILAN VUKOVIĆ

DRUGO ODJELJENJE

SLUČAJ MIJANOVIĆ PROTIV CRNE GORE

(Predstavka br. 19580/06)

PRESUDA

STRAZBUR

17.09.2013.godine

Presuda će postati pravosnažna kada budu ispunjeni uslovi iz člana 44.2 Konvencije. Presuda može biti revidirana.

*Objavljeno u Službenom listu
Crne Gore, br. 06/14*

U slučaju Mijanović protiv Crne Gore,

Evropski sud za ljudska prava (Drugo odjeljenje) na zasijedanju vijeća u sledećem sastavu:

Guido Raimondi, predsjednik

Peer Lorenzen,

Dragoljub Popović,

Andras Sajo,

Nebojša Vučinić,

Paulo Pinto de Albuquerque,

Helen Keller, sudije,

i Stanley Naismith, sekretar Odjeljenja,

posle vijećanja dana 27.08.2013,

donosi sledeću presudu, koja se usvaja danom donošenja:

PROCEDURA:

1. Slučaj je otvoren predstavkom br. 19580/06 protiv Crne Gore, koju je, u skladu sa članom 34 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda („Konvencija“), Sudu podnio crnogorski državljanin, g. Borislav Mijanović („Podnosilac“), dana 04.05.2006.godine.
2. Podnosioca u ovom slučaju zastupa g. N.Pavličić, advokat iz Podgorice. Vladu Crne Gore („Vlada“) zastupa Predstavnik, g. Z.Pažin.
- 3. Podnosilac je podnio žalbu zbog neizvršenja presude koja je donijeta u njegovu korist, kao i kršenja prava svojine iz date presude.
4. Dana 18.01.2010, Predsjednik Drugog odjeljenja, kome je tada dodijeljen slučaj, odlučio je da o podnesku obavijesti Vladu. Odlučeno je, takođe, o prihvatljivosti i MERITS predstave (član 29.1).
5. Predstavka je prenijeta na Drugo odjeljenje Suda, nakon promjene sastava odjeljenja Suda koje je izvršeno 01.11.12.godine.

ČINJENICE

I. OKOLNOSTI PREDMETA

6. Podnosilac predstave bio je crnogorski državljanin, rođen 1930.godine, nastanjen u Podgorici.
7. Činjenice predmeta, kako su ih stranke iznijele, mogu se sumirati na sledeći način.

A. Parnični postupak

8. U februaru 2006. (datum nije preciziran), Podnosilac prijave podnio je tužbu za naknadu štete protiv dioničarskog društva „Radoje Dakić“, koje preduzeće se najviše sastojalo od kapitala države (dalje u tekstu: „Dužnik“; vidi paragrafe 27-28).
9. Daa 24.09.2003, nakon vraćanja odluke na ponovno odlučivanje, prvostepeni sud (Osnovni sud) u Podgorici, presudio je u korist Podnosioca podneska, i naložio Dužniku

da uplati iznos od 159.879,33 Eura („EUR“) uvećan za iznos kamate, kao i EUR 6.216,26 za troškove suda.

10. Dana 06.07.2004, Viši sud u Podgorici potrdio je prvostepenu presudu, a 27.12.2005. godine, Vrhovni sud je žalbu Dužnika odbacio na osnovu revizije.

B. Izvršni postupak

11. Dana 24.09.2004, po zahtjevu Podnosioca podneska, Prvostepeni sud je izdao rješenje o izvršenju preko prenosa na bankovni račun.
12. Dana 31.10.2005, Centralna banka Crne Gore obavijestila je Prvostepeni sud da presuda nije izvršena zbog nedostatka sredstava na bankovnom računu Dužnika.
13. U februaru 2006.godine (datum nepoznat), kao odgovor na prethodni zahtjev, Podnosioca podneska obavijestilo je Ministarstvo pravde da presuda ne može biti izvršena zbog nedostatka sredstava na računu Dužnika. U isto vrijeme, Podnosilac je pozvan da sudovima dostavi brojeve drugih žiro računa koje koristi Dužnik.
14. Dana 09.03.2006.godine, Podnosilac je dostavio podatke za nekoliko takvih računa.
15. Dana 16.03.2006, Prvostepeni sud donio je zaključak kojim se nalaže Centralnoj banci da blokira sve bankovne račune Dužnika, i da dostavi podatke o stanju sredstava na tim računima. Centralna banka je trebalo da naloži plaćanje u korist Podnosioca sa određenog bankovnog računa. Ukoliko na tom računu ne bi bilo dovoljno sredstava, Centralna banka trebalo je da naloži plaćanje sa drugog računa, na kojem je bilo dovoljno sredstava. U isto vrijeme, sud je Centralnoj banci prosljedio informacije koje je dobio od Podnosioca, a u vezi sa podacima o drugim bankovnim računima Dužnika.
16. Dana 24.03.2006, Centralna banka je obavijestila sud da je predmetni dug prikačen na jedan od bankovnih računa Dužnika, u skladu sa poglavljem 194 Zakona o izvršenju (vidi paragraf 35).
17. Dana 03.04.2006 i 13.04.2006, Podnosilac podneska žalio se zbog odlaganja Prvostepenom sudu. Posebno, Podnosilac je naveo da je Centralna banka dug povezala sa bankovnim računom na kome nije bilo slobodnih sredstava, i time je postupak izvršenja učinila neizvršivim.
18. Dana 26.04.2006, Prvostepeni sud potvrdio je odluku koju je isti donio 16.03.2006, insistirajući na potpunom slaganju sa relevantnim pravnim odredbama koje definišu ulogu centralne banke u postupcima izvršenja (vidi paragraf 35 u ovom dokumentu).
19. Dana 28.04.2006, Centralna banka obavijestila je sud da je predmetno izvršenje povezano na bankovni račun Dužnika koji je naveden u pismu od dana 24.03.2006, kao i da su drugi računi Dužnika bili blokirani.
20. Dana 31.08.2006, Prvostepeni sud je još jednom zatražio izvršenje predmetne presude.
21. Dana 13.09.2006, Centralna banka obavijestila je sud da izvršenje čeka priliv sredstava na tačno određen račun Dužnika. U skladu sa informacijama koje je dostavila Centralna banka, postoji 15 drugih tužbi protiv Dužnika koje imaju prioritet u odnosu na tužbu Podnosioca.
22. Dana 27.03.2007, Podnosilac je zahtijevao promjenu načina izvršenja.
23. Dana 29.03.2007, Prvostepeni sud je od Podnosioca tražio da podnese svoj zahtjev za izvršenje u roku od 8 dana; svako kašnjenje smatralo bi se da je zahtjev povučen. Zastupnik Podnosioca ovaj zahtjev primio je 02.04.2007.

24. Dana 24.04.2007, službenik suda zatražio je arhiviranje predmeta, iz razloga što zastupnik Podnosioca nije izmijenio zahtjev za izvršenje, koje je time smatrano povučenim. Istovremeno, konstatovano je da nije bilo razloga za dalje aktivnosti suda u datom trenutku, zato što je rješenje o izvršenju unijeto u program prinudne naplate i čekao se priliv sredstava na račun Dužnika.
25. Dana 04.05.2009, Podnosilac je podnio novi zahtjev za izvršenje, u skladu sa Odjeljkom 30 Zakona o izvršenju (vidi paragraf 34 u ovom dokumentu), gdje je predloženo da se predmetna presuda izvrši prodajom nepokretne imovine Dužnika. Dana 15.07.2009, rješenje o izvršenju je izdato. Nema dokaza u predmetu da su domaći organi pokušali da dato rješenje sprovedu.
26. Postupci izvršenja su još uvijek u toku.

C. Status Dužnika

27. Vlada je podnijela da je između 03.03.2004, tj. kada je u Crnoj Gori Konvencija stupila na snagu, i kraja 2005. godine 52.196% dionica Dužnika bilo u posjedu Države, bilo direktno ili kroz druga tijela (Vlada, Zavod za zapošljavanje, Penzioni fond, Razvojni fond).
28. Od 2006. pa nadalje, Država i pomenuta tijela posjedovala su 50.579% dionica Dužnika.

D. Druge relevantne činjenice

29. Podnosilac ostaje pri sledećem: a) da je Savjet za privatizaciju prodao nekoliko parcela zemljišta koje su bile u posjedu Dužnika privatnom preduzeću X i Opštini Podgorica za iznos od EUR 7.618.000, odnosno 1.400.000, kao i b) da je Dužnik primio grant of EUR 1.200.000 od Vlade, i c) da je ostvario dobit od približno EUR 2.000.000 za period od dvije i po godine, što ukupno čini EUR 12.218.000. Podnosilac je takođe podnio da je Dužnik izbjegao transakcije preko zvaničnog bankovnog računa koji je sadržan u rješenju o izvršenju, i umjesto toga, otvorio račune kod drugih banaka.
30. Od 07.12.2005, Podnosilac je podnio žalbu na neizvršenje Predsjedniku Odbora direktora Dužnika, Predsjedniku i Premijeru Crne Gore, Predsjedniku Vrhovnog suda, Ombudsmanu i generalnom direktoru Centralne banke.
31. Dana 21.04.2010, Podnosilac je preminuo. Dana 21.10.2010, Prvostepeni sud proglasio je g-đicu Marinu Mijanović Markuš, jednu od kćerki Podnosioca, jedinim nasljednikom iznosa koji je dugovao Dužnik, što je utvrđeno pravosnažnom presudom koja je usvojena 24.09.2003. godine.

II. RELEVANTNO DOMAĆE PRAVO

A. Zakon o izvršnom postupku, Službeni list Republike Crne Gore, br. 23/04

32. Odjeljak 4.1 propisuje da je sud koji sprovodi izvršenje obavezan da hitno nastavi sa postupkom.
33. Odjeljak 14 propisuje da je Zakon o parničnom postupku primjenjiv na postupke o izvršenju, osim ako drugačije nije propisano ovim ili drugim aktom.
34. Odjeljak 30 propisuje, između ostalog, da sud nalaže izvršenje na način koji predloži povjerilac. Ukoliko se na dati način izvršenje ne može sprovesti, povjerilac predlaže novi način izvršenja, o čemu sud donosi odluku.

35. Odjeljak 190-198 iznosi pojedinosti u smislu izvršenja putem transakcije preko bankovnog računa. Odjeljak 194, posebno, pod uslovom da rješenje o izvršenju sud proslijedi Centralnoj banci, koja će automatski naložiti drugim bankama da blokiraju sve račune Dužnika i dostave podatke o sredstvima na datim računima. Po prijemu datih podataka, Centralna banka će naložiti plaćanje najprije sa računa koji je naveden u rješenju o izvršenju. Ukoliko postoji nekoliko bankovnih računa koji su navedeni u rješenju o izvršenju, plaćanje se vrši na način kako je propisano. Ukoliko sredstva na računu koji se navodi u rješenju o izvršenju nisu dovoljna, Centralna banka nalaže plaćanje sa drugih računa, na kojima Dužnik ima sredstva.
36. Odjeljak 143-187 navodi pojedinosti koje se tiču izvršenja u pogledu nepokretnosti u posjedu Dužnika.

B. Zakon o izvršenju i obezbjeđenju iz 2011.godine (Službeni list Crne Gore 36/11)

37. Ovaj Zakon stupio je na snagu 25.09.2011, i time se ukida Zakon o izvršnom postupku iz 2004. Odjeljak 292.1, posebno, propisuje da će svi postupci izvršenja biti okončani u skladu sa ovim Zakonom.
38. Odjeljak 6.1 i 14 ovog Zakona suštinski se poklapaju sa Odjeljkom 4.1 i 14 Zakona o izvršnom postupku iz 2004.godine.
39. Odjeljci 154-201 navode pojedinosti koje se tiču izvršenja u pogledu nepokretnosti u posjedu Dužnika.

C. Zakon o parničnom postupku (SL RCG 22/04, 28/05 i 76/06 i Službeni list RCG, 73/10)

40. Član 106 predviđa, između ostalog, da ako je podnesak nerazumljiv ili nepotpun, sud će zatražiti da bude izmenjen i dopunjen ili ispravljen u određenom roku koji ne može biti duži od osam dana. Ukoliko se podnesak ne ispravi u određenom roku, smatra se da je povučen.

D. Zakon o nasljeđivanju 2008 (SL 74/08)

41. Član 130 predviđa da se imovina preminulog (zaostavština) prenosi ex lege na zakonske nasljednike u trenutku smrti.

E. Zakon o svojinsko-pravnim odnosima (Službeni list RCG, 19/09)

42. Član 28 predviđa da imovina može da se stekne ex lege, putem pravnog posla, putem nasljedstva, ili na osnovu odluke koju je država donijela u skladu sa zakonom.
43. Član 91 predviđa da se imovina preminulog prenosi ex lege na zakonske nasljednike u trenutku smrti.

F. Zakon o privatizaciji privrede (SL RCG 23/96, 6/99, 59/00, 42/04)

44. Član 2a predviđa, između ostalog, da će Vlada Crne Gore osnovati Savjet za privatizaciju koji će upravljati, kontrolisati i nadzirati proces privatizacije. Savjet za privatizaciju je bio odgovoran Vladi i finansiran iz državnog budžeta. Privatizacija je trebalo da bude sprovedena u skladu sa godišnjim planovima koje donosi Vlada, na predlog Savjeta za privatizaciju.
45. Ove odredbe su stupile na snagu 3. marta 1999. godine.

G. Planovi Vlade o privatizaciji

46. Od 2000, Vlada je usvojila godišnje planove o privatizaciji utvrđujući detalje o privatizaciji raznih kompanija.
47. Planom privatizacije 2003. godine (Odluka o Planu privatizacije za 2003 godinu), koji je stupio na snagu 14. marta 2003. godine, izričito je predviđeno, između ostalog, da će privatizacija dužnika biti pokrenuta od strane Savjeta za privatizaciju.
48. Planom privatizacije 2004. godine, koji je stupio na snagu 16. aprila 2004. godine, predviđeno je da će Vlada usvojiti planove i strategije privatizacije i da će doneti odgovarajuće odluke u tom pogledu. Savjet za privatizaciju je, između ostalog, trebao da: (a) odlučuje o raspodjeli prihoda dobijenih od privatizacije, (b) koordinira aktivnosti uključenih subjekata, (c) uspostavi razne komisije, od kojih će jedna ispitivati Efekte koje privatizacija ima na socijalni status radnika i predlagati odgovarajuće mjere. U slučajevima u kojima je poništen ugovor o privatizaciji, dalja privatizacija trebalo je da se sprovodi od strane Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje, Fonda za razvoj i Zavoda za zapošljavanje u skladu sa njihovim učešćem (vlasničko učešće). Konkretno, ovaj plan je ponovo potvrdio da je privatizacija dužnika bila jedan od prioriteta i da odluka o najefikasnijem metodu privatizacije treba biti donijeta od strane Savjeta za privatizaciju ili Vlade.
49. Plan privatizacije 2005. godine (Odluka o Planu privatizacije za 2005. godinu), koji je stupio na snagu 24.02.2005. godine, predviđa pripremu konkretnog plana privatizacije za dužnika.

H. Druge relevantne odredbe

50. Za ostalo primjenjivo pravo vidi Boucke protiv Crne Gore, br. 26945/06, 38-48, 21.02.2012.

ZAKON

I. SMRT PODNOSIOCA ZAHTJEVA

51. Podnosilac je umro dana 21.04.2010. godine.
52. Dana 2.07.2010. godine, supruga i dvije ćerke podnosioca obavijestile su Sud da žele da nastave postupak koji je pokrenuo njihov pokojni suprug/otac.
53. Vlada je prigovorila ovom zahtjevu.
54. Dana 21. oktobra 2010. godine Osnovni sud u Podgorici proglasio je suprugu podnosioca predstavke i njegove dvije ćerke za pravne nasljednike podnosioca. Konkretno, gospođa Marina Mijanović Markuš, jedna od dvije ćerke, proglašena je za jedinog pravnog

nasljednika podnosioca predstavke u odnosu na iznos dugovan od strane dužnika na način kako je utvrđeno pravosnažnom sudskom presudom od 24. septembra 2003. godine.

55. S obzirom na predmetno domaće zakonodavstvo (vidjeti gore navedene stavove 41-43) kao i činjenicu da gospođa Mijanović Markuš ima "definitivan materijalni interes" u predmetnom postupku (vidi, mutatis mutandis, Ahmet Sadik protiv Grčke, 15. novembar 1996, 26. Izveštaji o presudama i odlukama 1996 V; vidjeti takođe, Marčić i ostali protiv Srbije, broj 17556 / 05, § § 35-39, 30. oktobar 2007), Sud nalazi da, bez obzira na druge prigovore Vlade, ona ima osnov da nastavi postupak umjesto njenog oca.
56. Gospođa Mijanović Markuš će, dakle, u daljem dijelu teksta biti označena kao "podnosilac predstavke".

III. NAVODNO KRŠENJE ČLANA 6 KONVENCIJE I ČLANA 1 PROTOKOLA BR. 1

57. Otac Podnosioca predstavke žalio se, u suštini, zbog neizvršenja pravosnažne presude donijete u njegovu korist 24. septembra 2003. godine, kao i na povredu njegovih prava svojine prouzrokovanih time. Podnosilac predstavke želi da nastavi ove žalbe.
58. Sud je kao "majstor karakterizacije (vidi Akdeniz protiv Turske, broj 25165 / 94., § 88, 31. maj 2005), smatra da ove pritužbe treba razmatrati prema članu 6. Konvencije i člana 1 Protokola broj 1 Konvencije.
59. Član 6, u meri u kojoj je relevantan, glasi kako slijedi: " U postupku odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ... svako ima pravo na... suđenje u razumnom roku pred... sudom ..."
60. Član 1. Protokola broj 1 glasi: " Svako fizičko i pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava. Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primenjuje i donosi zakone koje smatra potrebnim da bi kontrolisala korišćenje imovine u skladu s opštim interesima ili da bi obezbijedila naplatu poreza ili drugih dažbina ili kazni."

A. Prihvatljivost

1. *Kompatibilnost ratione personae (kada je riječ o državi)*

61. Po mišljenju Suda, iako Vlada Crne Gore nije prigovorila nadležnosti Suda u pogledu ratione personae, ovo pitanje ipak poziva na razmatranje (vidi, mutatis mutandis, Blečić protiv Hrvatske [GC] no.59532/00, § 67, ECHR 2006 III, i Bijelić protiv Crne Gore i Srbije, br. 11890/05, § 71, 28. april 2009. godine).
62. Ono proizilazi iz dokaza koje je podnijela Vlada, a koji se odnose na period od 3. marta 2004. godine pa nadalje, da je većina vlasnika akcija dužnika zapravo Država, bilo direktno ili preko jednog od svojih organa. U toku 2006. godine Država i njeni organi prodali su manje od 1,62% svojih akcija koje imaju kod dužnika (vidjeti gore navedene stavove 27-28), pri tom i dalje ostajajući većinski vlasnici (akcionari).
63. Podnosilac predstavke i njen pokojni otac, sa svoje strane, tvrde da je dužnik u svakom trenutku bio u vlasništvu i pod upravom Države kao i povremeno finansiran od iste (vidi stav 29 gore). Vlada nije osporila ovo niti ponudila bilo kakav dokaz o suprotnom.

64. Sud prvo primjećuje da Vlada nije osporila da je dužnik bio u vlasništvu i pod upravljanjem tužene države, kao i da nije uložila prigovor u pogledu nadležnosti Suda *ratione personae* u pogledu tužene države.
65. Sud je dalje naveo da je Vlada donijela odluku da se privatizuje dužnik. Sama privatizacija je bila vodjena od strane Savjeta za privatizaciju, državnog organa odgovornog Vladi, koja, između ostalog, i raspolaze prihodima dobijenim iz privatizacije (vidjeti stavove 44 i 48 u gornjem tekstu i, takođe, *mutatis mutandis*, *Lisianskii protiv Ukrajine*, br. 17899/02, § 19, 4. april 2006. godine).
66. Sud takođe podsjeća da, čak iako je država prodala veliki dio svog udjela u preduzeću u vlasništvu privatnog lica, to ne može da oslobodi državu od njenih obaveza da ispoštuje dug koji se javio prije nego li su akcije bile prodane (vidi *Soloviev protiv Ukrajine*, br. 4878/04, § 21 u limine 14, decembar 2006. godine).
67. U pogledu gore navedenog, i bez uticaja na ostale primjedbe Vlade ili na meritum predmeta, Sud smatra da dužnik, uprkos činjenici da je bio posebno pravno lice, nije uživao dovoljno institucionalne i operativne nezavisnost od države da bi bio oslobođen od odgovornosti po ovoj Konvenciji (vidjeti, *mutatis mutandis*, *R. Kačapor i drugi protiv Srbije*, br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06, §§ 96-99, 15. januar 2008. Godine; vidi i *Mikhailenki i drugi protiv Ukrajine*, broj 35091/02, 35196/02, 35201/02, 35204/02, 35945/02, 35949/02, 35953/02, 36800/02, 38296/02 i 42814/02, § 44, ECHR 2004- KSII).
68. Prema tome, Sud smatra da su tužbe podnosioca predstavke kompatibilne *ratione personae* sa odredbama Konvencije.

2. Iscrpljenost domaćih pravnih sredstava

69. Vlada je navela da otac podnosioca predstavke nije iscrpio sva djelotvorna domaća pravna sredstva na koja je imao pravo. Posebno, on je propustio da podnese zahtjev za reviziju i za fer obeštećenje, na koje je imao pravo shodno pravu na suđenje u razumnom roku (vidi stav 50 gore). Na kraju, nakon korišćenja ovih pravnih lijekova otac podnosioca predstavke mogao je da podnese ustavnu žalbu.
70. Podnosilac predstavke je prigovorio ovim tvrdnjama. Konkretno, ona je istakla da pravni lijekovi na koje je Vlada ukazala nisu postojali u vrijeme podnošenja predstave Sudu i da stoga nije postojala obaveza da se kasnije iskoriste.
71. Sud je nedavno, u slučaju *Vukelić protiv Crne Gore* (br. 58258/09, § 85, 4. jun 2013 (još nije pravosnažna)) zadržao stav da se zahtjev za reviziju mora, u principu i kada god je ona dostupna u skladu sa predmetnim propisima, mora smatrati kao djelotvoran pravni lijek u smislu člana 35 § 1 Konvencije a u vezi sa predstavkama podnijetih protiv Crne Gore nakon datuma kada je presuda u slučaju *Vukelić* postala konačna.
72. Pošto je predmetna predstavka podnijeta Sudu 4. maja 2006. godine, što je mnogo prije donošenja presude u slučaju *Vukelić*, a imajući u vidu ranije stavove Suda u tom pogledu, Sud smatra da podnosilac predstavke u ovom slučaju nije morao da iscrpi ovaj zahtjev za obeštećenje (vidi *Boucke protiv Crne Gore*, br. 26945/06, § 74, 21 februar 2012). Prigovor Vlade s tim u vezi, takođe mora biti odbijen.
73. Sud je već utvrdio da zahtjev za pravično obeštećenje nije mogao ubrzati postupak koji je u toku, a da se ustavna žalba ne može smatrati djelotvornim pravnim sredstvom u pogledu dužine trajanja postupka (vidi *Boucke protiv Crne Gore*, citiran u gornjem

tekstu , § § 75-79). On ne vidi nijedan razlog da odstupi od svojih nalaza u predmetnom slučaju. Prigovor Vlade s tim u vezi, je dakle odbijen.

3. Zaključak

74. Sud konstatuje da žalba nije neosnovana u smislu člana 35 § 3 Konvencije. On dalje konstatuje da nije nedopuštena ni po kom osnovu. Te se ista zbog toga i prihvata.

B. Osnovanost

1. Član 6 Konvencije

(a) Podnesci stranaka

75. Vlada je navela da je predmetni izvršni postupak bio složen i da, u svakom slučaju, oni nisu zahtijevali prioritet ili bilo kakvu hitnu akciju od strane domaćih sudova. Nije bilo značajnih perioda neaktivnosti na dijelu domaćih sudova i otac podnosioca predstavke je doprinio dužini postupka izvršenja.
76. Konkretno, domaći sud je u nekoliko navrata tražio da Centralna banka postupati hitno u ovom pitanju. Centralna banka, je kao odgovor na to, blokirala tačno određen račun dužnika, i zatim čekala priliv sredstava na račun.
77. Nadalje, kašnjenje od dvije godine i jedan mesec pripisuje se ocu podnosioca predstavke s obzirom da on nije na vrijeme postupio u skladu sa uputstvima suda da izmeni prdlog za izvršenje (vidi gore stavove 22-24). Domaći sudovi nisu mogli da promene sredstva izvršenja sami od sebe, jer su bili vezani predlogom povjerioca u tom pogledu .
78. Najzad, Vlada je istakla da je bilo brojnih drugih presuda donijetih protiv istog dužnika, u korist bivših radnika drugih dužnika po osnovu njihovih zastalih plata. Nekoliko aukcija su bile zakazane sa ciljem da prodaju nepokretnu imovinu i time ispoštuju obaveze koje proističu iz presuda. Međutim, sve aukcije se propale usled činjenice da nije bilo investitora koji bi kupili navedenih sredstva, što je dodatni razlog za opravdanje kašnjenja u sprovođenju predmetnog postupka.
79. Imajući u vidu gore navedeno, Vlada je zaključila da nije bilo kršenja člana 6 § 1 Konvencije.
80. Podnosilac predstavke je osporio ove tvrdnje i potvrdio svoje navode/žalbu. Ona je posebno istakla da je dužnik imao značajan prihod u proteklom periodu (vidi stav 29 gore) i da je neprihvatljivo da je dužnik mogao da raspolaze tim prihodom u situaciji kada je njegov bankovni račun bio blokiran, ili da Država, koja poseduju većinu akcija dužnika, nije znala ili nije mogla da zna porijeklo tih sredstava ili cilj za koji su korišćena. Ona smatra da je Vlada trebalo da podnese dokaze o tim transakcijama, sa i na bankovni račun dužnika, koji bi jasno pokazali ko je, kako i zašto spriječio izvršenje predmetne presude.

(b) Ocjena Suda

81. Sud podsjeća da član 6 § 1 Konvencije, između ostalog, štiti sprovođenje konačnih, obavezujućih sudskih odluka, koje, u državama koje prihvataju vladavinu prava, ne mogu da ostanu neizvršene na štetu jedne strane. Shodno tome, izvršenje sudske odluke se ne može spriječiti, poništiti ili neopravdano odložiti (vidi, među mnogim drugim

autoritetima, Hornsbi protiv Grčke, 19. marta 1997, § 40, Izveštaji o presudama i odlukama 1997 II). Dok se kašnjenje u izvršenju presude može opravdati samo u posebnim okolnostima, to ne može, međutim, biti takvo da ugrožava suštinu prava zaštićenim članom 6 § 1 Konvencije (vidi Immobiliare Safi protiv Italije [VV], broj 22774 / 93, § 74, ECHR 1999 V).

82. Država ima obavezu da organizuje sistem izvršenja presuda koji je delotvoran kako na papiru tako i u praksi (vidi Fuklev protiv Ukrajine, br. 71186 / 01, § 84, 7. jun 2005). Bez obzira na to da li je dužnik privatni ili državni akter, na državi je da preduzme sve neophodne mjere da se pravosnažna sudska presuda izvrši, kao i da se, pri tome, obezbijedi djelotvorno učešće njenog cijelog aparata (vidi, mutatis mutandis, Pini i drugi protiv Rumunije, br 78028 / 01 i 78030 / 01, § § 174-189., ECHR 2004 V (izvodi)).
83. Ako se vratimo na predmetni slučaj, Sud primećuje da, suprotno mišljenju Vlade, izvršni postupak po svojoj prirodi treba da bude ekspeditivan (vidi stavove 32 i 38, vidi i Comingersoll SA protiv Portugala [VV], br. 35382 / 97, § 23, ECHR 2000 IV). Iako se može prihvatiti da neki izvršni postupci mogu biti složeniji od drugih, Sud ne smatra da je predmetni slučaj takve kompleksnosti koja bi opravdala dužinu trajanja istog.
84. Dalje je primjećeno da, iako otac podnosioca predstavke zaista nije predao na vrijeme svoj promijenjen predlog za izvršenje od 27. marta 2007. godine, njegov raniji predlog za izvršenje je ostao na snazi i čekao priliv sredstava na računu dužnika (vidi stav 24 gore). U svakom slučaju, sve i da je podnio izmijenjen predlog za izvršenje ranije, nije jasno kako bi to ubrzalo predmetno izvršenje s obzirom da su nekoliko drugih aukcija koje su imale za cilj prodaju nepokretne imovine dužnika u svakom slučaju propale, kao što je i istakla Vlada (vidi gore stav 78). Stoga, Sud smatra da se period između 24. aprila 2007. godine i 4. maja 2009. godine ne može pripisati ni podnosiocu, posebno imajući u vidu da je prvi predlog za izvršenje bio na snazi na način što je blokirao bankovni račun dužnika.
85. Sud takođe konstatuje da Centralna banka nikada nije pokušala da blokira bilo koji drugi bankovni račun dužnika kako bi se naplatio predmetni dug, uprkos naporima oca podnosioca predstavke u tom smislu (vidi tačke 13-14 i 17 u gornjem tekstu). Pored toga, od 24. aprila 2007. godine pa nadalje domaći sudovi izdali su samo jedan nalog za izvršenje (vidi gore stav 25), koji očigledno nikada nisu ni pokušali da izvrše i koji nije izvršen ni do današnjeg dana.
86. Na kraju, s obzirom na stav Države u pogledu odgovornosti za dug prema podnosiocu prijave u ovom slučaju, navodi se da Država ne može da navede bilo nedostatak sopstvenih sredstava ili nemaštinu dužnika, kao izgovor za predmetno neizvršenje (vidi, mutatis mutandis, R. Kačapor i drugi protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu, § 114).
87. S obzirom na gore navedeno, Sud nalazi da crnogorske vlasti nisu preduzele neophodne mjere kako bi se izvršila predmetna presuda. Te je, shodno tome, došlo do povrede člana 6 § 1 Konvencije.

2. Član 1. Protokola broj 1 uz Konvenciju

88. Otac podnosioca predstavke se takođe žalio da su zbog neizvršenja predmetne presude prekršena njegova imovinska prava. Podnosilac predstavke je istakao da želi da nastavi ovu žalbu.

89. Vlada je prigovorila ovom zahtjevu.
90. Sud podsjeća da propust države da izvrši pravosnažnu presudu koja je donijeta u korist oca podnosioca predstavke, i kasnije nasljedjenu od strane podnosioca predstavke, predstavlja miješanje u njeno pravo na mimo uživanje imovine, kao što je navedeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1 Protokola broj 1 (vidi među mnogim drugim autoritetima, Burdov protiv Rusije, no.59498/00, § 40, ECHR 2002 III).
91. Iz gore navedenih razloga a u vezi sa članom 6, Sud smatra da miješanje nije bilo opravdano u predmetnom slučaju. Tu je, shodno tome, došlo do posebne povrede člana 1 Protokola br.1.

IV. PRIMJENA ČLANA 41. KONVENCIJE

92. Član 41. Konvencije predviđa: " Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije ili protokola uz nju, i ako nacionalno pravo predmetne Visoke strane ugovornice omogućava samo djelimičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj stranci. "

A. Šteta

93. Podnosilac predstavke je tražio isplatu duga presude.
94. Vlada je prigovorila zahtjevu podnosioca predstavke.
95. Sud ponavlja da je najprikladniji oblik naknade štete u vezi kršenja člana 6 da se osigura da se kandidati koliko je to moguće stave u poziciju u kojoj bi bili da nije došlo do kršenja člana 6. Sud smatra da i u ovom slučaju ovaj princip važi imajući u vidu utvrđene povrede. On s toga smatra da bi Vlada trebalo da isplati podnosiocu predstavke, na ime materijalne štete, naknadu utvrđenu od strane domaćih sudova, uključujući i zakonske kamate i sudske troškove (vidi , mutatis mutandis , Pejaković i drugi protiv Bosne i Hercegovine , nos.337/04 , 36022 / 04 i 45219 / 04 , § § 31-32 , 18. decembar 2007).
96. Pošto podnosilac predstavke nije podnio zahtjev u pogledu nematerijalne štete, takva naknada nije ni utvrđena.

B. Troškovi i izdaci

97. Pošto podnosilac predstavke nije podnio zahtjev u ovom pogledu, Sud smatra da nema potrebe da se dodijeli bilo koja suma po tom osnovu.

C. Zatezna kamata

98. Sud smatra da je primjereno da zatezna kamata bude zasnovana na najnižoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke uz dodatak od tri procentna poena.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. Proglašava predstavku prihvatljivom;

2. Nalazi da je došlo do povrede člana 6 § 1 Konvencije;

3. Nalazi da je došlo do povrede člana 1 Protokola 1 uz Konvenciju;

4. Nalazi:

(a) da tužena država treba da isplati podnosiocu predstavke, u roku od tri mjeseca od datuma kada ova presuda postane pravosnažna, u skladu sa članom 44 § 2 Konvencije, naknadu utvrđenu od strane domaćih sudova, uključujući i zakonsku kamate i sudske troškove iz tog stava, na ime materijalne štete;

(b) da po isteku gore navedena tri meseca pa do trenutka izmirenja, isplati kamatu na gore navedene iznose po stopi koja je jednaka najnižoj kamatnoj stopi Evropske centrale banke uz dodatak od tri procentna poena.

Sačinjeno na engleskom jeziku i dostavljeno u pisanoj formi na dan 17. septembra 2013 , u skladu sa pravilom 77 § § 2 i 3 Poslovnika Suda.

Stanlei Naismith - Sekretar

Guido Raimondi - Predsjednik